

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se določi do odpovedi. — Deležnički „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo Koroške cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprtje reklamacij so poštnine proste.

Praznik Sv. Treh kraljev posvetite „Slovenskemu Gospodarju“!

Če hoče gospodar redno napredovati v svojem gospodarstvu, si mora določiti primerni čas za vsako svoje delo. Vsak trgovec, ki želi razširiti svojo trgovino, posveti svojim trgovskim podjetjem posebne pozornosti. Vsak obrtnik, ki hoče s svojo obrtjo vspevati vkljub velike konkurence, se mora ravnavi po časovnih razmerah in okoliših, ki ga obdajejo. Vsi podjetniki se morajo poprijeti primernih sredstev, da dosežejo svoje namene.

„Slovenski Gospodar“ je podjetje, ki že obstoji 41 let; to podjetje nima nikakršnega osebnega dobička; izvršuje pač višji namen, da širi med slovenskim ljudstvom pravo narodno zavest, da brani odločno verske svetinje, katere smo prejeli Slovenci od svojih prednikov, da zagovarja in ščiti narodne pravice v uradih, šoli itd., da deluje neprenehoma v prospeli slovenskega kmečkega ljudstva na gospodarskem polju, da uči neprestano slovensko ljudstvo in ga pripravlja k višji omiki in izobrazbi.

„Slovenski Gospodar“ ima prvo in največjo zaslugo za probubo spodnjestajerskega ljudstva. In kdor tega noče priznati, ne pozna zgodovinskega razvoja slovenskega Štajerja.

„Slovenski Gospodar“ je prava zgodovina štajerskih Slovencev v političnem in gospodarskem oziru.

„Slovenski Gospodar“ si je do cela svest svoje težavne naloge v bodočnosti, toda skrbelo se bo de, da bode nadaljevali odločno svoje vzvijeno delo po začrtani poti v blagor in procvit slovenskega kmeta, uradnika, obrtnika in trgovca na Spodnjem Štajerskem.

„Slovenski Gospodar“ pa potrebuje gmotne in moralne pomoči od neštevilnih svojih ljubljencev. Marsikaterem je „Slovenski Gospodar“ že storil dobrega; plačaj vsakdo to zahvalo listu le enkrat v letu, posveti vsakdo svoje moči in svoj upliv med ljudstvom za „Slov. Gosp.“ na

praznik Sv. Treh kraljev, dne 6. januarja 1908.

Vsi rodoljubi, vsi naši somišljeniki, na delo za najstarejši slovenski list „Slovenski Gospodar“!

Vsak naročnik naj pridobi še enega; tako si bude list podvojil število čitalcev in naročnikov, katerih štejemo blizu do 10.000.

Če bodo vsi naši prijatelji — hvala Bogu, teh je lepa armada — posvetili

praznik Sv. Treh kraljev

za agitacijo, bode „Slovenski Gospodar“ tem uspešnejše lahko branil svoje čete in temveč nudil pouka in prinašal novic svojim bralecem.

Radi tega, možje, mladeniči, žene in dekleta, na delo za vašega starega znanca „Slovenskega Gospodarja.“

V vseh krajih, vaseh, trgih, v dolinah in na hribovih Spodnjega Štajerja naj na

praznik Sv. Treh kraljev

nikdo ne zamudi, storiti svoje narodne dolžnosti in pridobiti novih naročnikov za edino pravo slovensko verno glasilo:

„Slovenskega Gospodarja.“

Volitev v deželnem zboru!

Zadnji ponedeljek dne 30. decembra so stopili vrli slovenski kmeti iz okrajev Celje, Vranci, Gornjograd, Laško, Šmarje, Konjice v Celju skupaj, da si določijo svojega kandidata za deželni zbor. Slovenska kmečka zveza ni storila v tem oziru nobenega sklepa, ampak je pustila kmetom popolnoma prosti roko, da si izberejo kandidatom, kogar sami hočajo. In po temeljitem posvetovanju, kojega so se udeleževali kmetje iz vseh okrajev, se je določil kot kandidat slovenskih katoliških kmetov, ki so zvesti pristaši Slovenske kmečke zvezze.

Alojzij Terglav,
kmet v Št. Petru v Savinjski dolini,

Njegov čist značaj, njegova velika razumnost in njegovo trdno slovensko in katoliško prepričanje je daleč na okoli znano. Ko se je izvedelo v slovenskih kmečkih krogih za to kandidaturo, šel je en glas, namreč: Dobro ste izbrali!

Nasprotni stranki se je vsilil za kandidata mož, ki še je pred letom in dnevom bil — Štajerčianec. S tem je za slovensko in krščansko mislečega kmeta vse povedano. Za to smo prepričani, da bodo tudi treznejši in rodoljubni pristaši Narodne stranke tokrat sli z našim kandidatom k volitvi.

Sedaj imamo katoliško-narodni kmetje svojega kandidata, sedaj pa tudi na delo. Razvijmo agitacijo

od hiše do hiše. Vrl mož je, za katerega se bodo trudili, vreden našega dela!

Alojzij Terglav,
kmet v Št. Petru v Savinjski dolini,
je naš kandidat, naj živ i! Naprej do zmage!

Kmečke posojilnice in Rajfajznowke.

Lepo se razvijajo po Spodnjem Štajerskem novi denarni zavodi Kmečke zvezze pod okriljem močne Zadružne zvezze ljubljanske. Ta Zadružna zveza nas podpira povsod, kjer je le treba njeni pomoći; lahko ji trdno zaupaimo, ker je na tako dobrati podlagi osnovana. Hyaležni smo ji pa, da nam daje v začetku življenskih moči, to tem bolj, ker vedo dobro v Ljubljani, da mi strmimo, kakor hitras se le okreplimo, po samostojni Zadružni zvezzi! Spodnjem Štajerskem, ali vsaj po do celota avtonomom Sramadruži vseh zavodov Kmečke zvezze.

Opozarjam v prvi vrsti svoje somišljenike, da delajo povsod pri denarnih zavodih vestno, brez kritikov, natančno in previdno. Voditelji denarnih zavodov naj pazijo povsod, da se ne daje preveč prilike kmečkim posestnikom, da bi obremenili svoja posestva po nepotrebem; skrbijo naj vsi, da bodo posojila zares v prid in blagor vsakega, ki je podporo. Pri denarnih zavodih se nehajo se osebne vezi, treba je paziti le na varnost, da radi enega ne trpi celo okraj in drugi zavodi. Le na ta način se bodo okrepili gospodarski in delali v prid že itak zadolženemu kmetu. Povsod je treba varčnosti. Le z varčnostjo si bodo utrdili denarne zavode. Kmečko zvezo čaka še veliko dela. Ko si pridobimo dobra tla z denarnimi zavodovi, bodo začeli z zadrugami, ki bodo še le donašale ljudstvu pravega dobička. Za taka podjetja je pa treba kapitala, ki nam ga bodo lahko dali razni denarni zavodi, če bodo enkrat močni. To je pot, katero hočemo iti. To je na prvotno delo, ki obstoji v organizaciji denarnih zavodov! Potem tudi ne izostane občni blagor. Pod okriljem ljubljanske zvezze do samostojnosti naprej!!

Podlistek.

Kmečki kralj Matija Gubec.

Iz hrvatskega Marko Krajnc.

Srda in žalosti se zalijejo oči našemu kmetu, da ga spomniš onih časov, ko je še bil nad njim neomejen gospodar kruti grajščak, ki je ves plaval v sreči, bogastvu in izobilju, in pri tem izrabljil vse sile in moč svojim podložnikom kmetom, ki so bili skoraj popolno njegova lastnina, kakor kako živinče.

Kmet mu je moral delati po njivah in vino gradih, posiljati je moral svoje krepke sinove grajščaku, če jih je rabil za vojsko.

In kako mu je plačal grajščak to delo? Verige je koval zanj, spletal vrvi in sekal za njegov hrbot batine iz gostih lesov, — najsramotnejše sredstvo, ki ga je rabil človek proti človeku.

Vsako drevo ga je opominjalo, naj se odkrije in malo pomoli za brata kmeta, ki je padel kot neusmiljeni žrtev zverinskega srca grajščakovega.

Potrpežljivo je prenašal kmet vse krivice in zaupajoč v božjo pravičnost se je voljno vdal v Njegovo voljo.

A končno je prikipela mera krivic do vrhunca. Kmet se ni mogel več zatajevati, uprl se je proti svojemu tlačitelju, da se reši nestrljivih razmer — a bil je preslab proti močnejši sili grajščakovi.

Uknoniti je moral vrat še v hujši jarem in globoka žalost je zavladala v kmečkih hišah: Plakala je vdova v neutolažljivi žalosti, iheli so nedolžni otročiči, ki jim je neusmiljeni grajščak vzel dobre-

ga očeta, hranitelja in branitelja, da nahrani z njim jato črnih krokarjev.

Večkrat so se vzdignili kmetje proti grajščakom, a najhujši upor je izbruhnil po zimi l. 1573. na Hrvaškem med Brežicami in Zagrebu, kjer se godi naša povest.

Tam je gospodoval tisti čas najhujši trinog, ki si ga moremo mislit, kmečki rabelj Franc Taha, in pod njim je doseglo živinsko ravnanje s kmeti, ubiranje in plenjenje po kmečkih posestvih svoj vrhunc.

Tedaj so se vzdignili na noge kmetje, slovenski in hrvatski, pod vodstvom Matija Gubca. A sreča jim je bila nemila, na tisoče in tisoče kmetov je požrl ta punt, tisoč in tisoč mrtev kmečkih trupel je krilo zemljo in močilo tla s svojo krvjo.

To nesrečno stanje slovenskih in hrvatskih kmetov in njihov upor slika naša povest. Čitatelji bodo videli, koliko se je moral kmet boriti za svoje pravice in kako so visoka gospoda, grofi in grajščaki vse prizadevanje kmetov neusmiljeno zadušili.

I.

„To je grad milostivega gospoda Franca Taha!“

Posestvi Stubica in Susjeda pod Zagrebško gorico sta razpadali leta 1564. na dva dela; pol posestva je bilo v lasti Uršule Heningove, druga polovica pa je pripadala kraljevemu sodniku Andreju Batorju. Ker pa je bila slednjemu njegova polovica preveč od rok, jo je prodal grajščaku Francu Tahu, ki je imel že od prej nekaj posestev na Hrvaškem.

Spomladi rečenega leta pride namreč nekoga dne k Uršuli Heningovi poslanec Andreja Batorja, plemič Palfi, da se v imenu svojega gospodarja do-

meni z njim glede oskrbovanja Batorjeve polovice posestva.

Naj Po dolgem razgovoru se mu posreči priti in zaželenega cilja: Pregovoril je Uršulo Heningovo, da bo od zdaj stalno bivala v mestu Stubici, Batorjev oskrbnik pa bo stanoval na gradu Susjedu.

Ko sta zvedela za to pogodbo Uršulina zeta Stefan Gregorjanec in Miha Konjski, sta se silno vznemirila, češ, čemu se spušča v njuni odsotnosti v take dogovore in pogodbe; do tuja Batorja nista imela nikakega zaupanja. Pa ker je bila pogodba že podpisana, se ni dalo spremeni nič več.

Nekaj časa so gospodarili mirno, kakor je bilo dogovorjeno in Uršula je bila srečna, da je mir, ter je po pogodbi prebivala v Stubici.

Pa kaj se zgodi?

Začetkom istega leta se napoti gospa Uršula Heningova s svojo še mladoletno dečjo v Mokrice na obisk k Ambrožu Gregorjancu, lastu svoje najstarejše hčere.

Ko se vrača domov, ji prihiti v Zagreb, na proti zet Stefan Gregorjanec, ves bled in prestraten, ter ji začne pripovedovati, kako so jo med tem časom, ko je ni bilo doma, popolnoma oropali.

Bator je tajno prodal Tahu vse posestvo, svoje in njeno polovico.

Pred nekaj dnevi so spravili njene ljudi zvično iz Stubice, po noči pa sta prišla kanonik sveščniški in sodnik Mojzes Humski, in sta prepisala na Tahu vse posestvo, njene reči pa so zmetali na cesto.

Zmračilo se je Uršuli pri tej strašni vesti pred očmi; kar verjeti ni mogla zetovim besedam.

Vsa zmočena seda na voz in se pelje proti Susjedu. Že se bliža gradu in glej — na stolpu se ne vije ne zastava Batorjeva, ne prapor Heningove

Politični ogled.

Volitve na Hrvaškem za novi sabor se bodo vršile koncem meseca februarja. Kakor posnamemo iz volilnega gibanja, poseže v volilni boj 8 strank: krščansko-socialna, kmečka stranka, stranka prava, srbski radikalci, socialdemokrati, rezolucionari, Starčevičanci in narodna stranka. Banu Rakocetzu, katerega so poslanci pri zadnjem zasedanju zapodili iz zborna, se je vendar posrečilo, da je dobil del narodne stranke za vladni program. V vladnem načrtu obljubuje vse mogoče Hrvatom. Če so Hrvati pametni, mu ne bodo šli na lim; dovolj skušenj že imajo, da jim Madžari niso nikdar držali svojih obljub.

Sleparije v španski zbornici. Odpolancem španske zbornice so se dokazale velike sleparije; denar, kateri se je odkazal za razna podjetja, so si razdelili med seboj. Mnogo jih je posiljalo za velike tvrdke poštne zavoje, pisma itd. v svojem imenu iz zbornice poštne prosto, tako da so v enem letu ogoljufali pošto za znamke 20.000 pisem. ▼ teku nekaj let je s takim početjem pošta sama oškodovana približno za 2 milijona kron.

Zidovi na Rusku. Ruska vlada je spoznala, da so le židovi povzročili vse nemire med Rusi. Začeli so jih preganjati čez mejo, zlasti so jih iztirali iz Vladivostoka. Na Poljskem so jim zaprla vsa društva. Na Rusku torej ne marajo za žide, pri nas v Avstriji in na Ogrskem pa jih vlada vedno brani, dasiravno so povzročili že mnogo gorja v državi.

Bulgarija in Makedonija. Razmere med Bolgarijo in Turčijo so se poslabšale. Ob turško-bolgarski meji so se vršili zadnje tedne že boji med turškimi in bolgarskimi vojaki, ki so trajali po več ur. Sedanja bolgarska vlada tudi nima prave moči. Sodijo, da se bo morala prihodnja bolgarska vlada približati Turčiji in zato preskrbeti makedonskim revolucionarjem, ki žive zdaj od vladnih pokojnin, drugo delo. Če se to zgodi, pokaže bodočnost. Sarafov in Garvanov umor je nekoliko razkril tajnosti makedonske vstaške organizacije. Obstojata namreč med vstasi dve stranki. Stranka, ki jo je vodil Sarafov, deluje na združitev Makedonije z Bolgarijo in jo zato bolgarska vlada bogato podpira. Tovariši Panice, ki je umoril Sarafova, pa delujejo na to, da se ustanovi samostojna Makedonija. To stranko vodi Savdavski. Po Sarafovem umoru je nemogoča sprava med obema strankama, na katero se je delalo nekaj mesecov sem. Brez vsake dvojbe Sarafovov umor zelo oslabi moč makedonskega vstaškega gibanja.

Turčija proti Ruski. Veliki ruski list „Novo Vreme“ poroča, da turška vojna uprava vztrajno oborožuje za vojsko četrti turški armadni zbor, ki leži ob ruski meji. Artillerija je dobila najnovejše brezstrelne topove, poheti so dali 20.000 novih Mauserejevih pušk, in ustanovili so oddelke z 18 mitraljezami (strojnimi puškami). Odkar je bila Rusija poražena od Japoncev, začela je Turčija izzivati Rusijo. Najbrž se hoče Turčija maščevati za svoj poraz 1. 1877. in 1878.

Mała poliflčna naznanila.

Dne 14. d. c. Iz Maroka se vedno poroča, da se plemena podvražajo francoskim četam. Čez nekaj dni pa se zopet vzdigne drugo pleme, tako da ni nikoli miru. — Položaj šaha v Perziji je obopen. Svetujejo mu, naj popusti. — Na Portugalskem nameravajo baje volitve razpisati za dne 5. aprila 1908.

Dne 25. d. c. Med Čehi in Nemci hoče začeti ministrski predsednik Bek narodno sporazumljene. V stvari so vsi listi za spravo. — Med av-

— temveč črn lev na modrem polju — zastava Tahova!

Mahoma je pri gradu in ko potrka na vrata, se eglasi iz okna Peter Petričevič in zakliče:

Iđite v miru, gospa! To je grad milostivega gospoda Taha, in jaz sem njegov kastelan!

Torej resnica!

Nedačel od grada najde vsega ranjenega svojega služabnika Andreja Horvata, ki ga je Tahi surovo spodil iz grada. Služabnik ji potrdi vse, kar ji je pripovedoval Štefan. Kri ji zavre po žilah, a kaj če s tremi malimi otročiči proti močnemu gradu?

Ponoči pride v Stubico, kjer je zadnji čas bilava, pa tudi tu ji kličejo z grada, da nima v njem nič več iskat; grad je Tahov, njene reči pa so zmetali pod vredo nebo.

Kam naj se zdaj po noči obrne?

Domisli se prijatelja Jurija Raškaja, ki jo sprejme z veseljem čez noč pod streho. Drugi dan pa se vrne nazaj v Mokrice k Ambrožu Gregorjanu.

Ko mu pojasni in razloži svojo nesrečo in bedo, se napotita takoj k banu Erdediju, da najdeti pri njem kot kraljevem namestniku pomoč zoper nasilstvo.

Pa ban Peter Erdedi, Tahov zet po prvi ženi, je dobro vedel za vso spletko in ni hotel poseči vmes. Izgovarjal se je, da Bator kot kraljevski sodnik ni podvržen njegovi, banovi, razsodbi, temveč da spada pred kraljevsko sodišče. Naj začne tožbo zoper Batorja, saj ima dobrega advokata v osebi Ambroža Gregorjanca, ki je tudi sicer dober pravdavec.

Močno so spekle banove besede podbana Ambroža Gregorjanca, ki je hipoma spoznal v njih laž in zaviranje. ▼ pravičnem srdu edvane banu:

strijskimi socialdemokrati se kaže vedno bolj tudi razlika po narodnosti. Dunajsko vodstvo že samo premišljuje, kako bi se na najlepši način prelevila državna organizacija v narodne skupine. — Slovenski listi so tudi v božičnih člankih naglašali načelno nasprotstvo med katoliškimi in liberalnimi slovenskimi strankami.

Dne 26. d. c. Cesar je odlikoval ministra Marheta in Dersata z redom železne krone, ker sta ukrotila nacionalne Nemce, da so glasovali za nadgodbo in proračun. — Zdravje cesarjevo je stalno dobro. O Božiču je celo nekaterim nadvojvodinjam naredil božične obiske.

Dne 27. d. c. Gališki Poljaki so začeli bojkotirati (ne kupovati) blago, ki prihaja iz Prusije, kjer zatiravajo njihove brate. — Nad 2000 Črnogorcev je udrlo na Turško ter tamkaj plenilo. — Tudi Kitajska namerava dati v kratkem državi ustavo. — Nemci nameravajo ustanoviti za celo Avstrijo Nemški narodni svet. Pri nas pa so slovenski liberalci se majhnega štajerskega podrli. — Francoski general Drude v Maroku bo odstavljen in na njegovo mesto posluje generala Damade. — Tle dni se je zopet vrnilo okoli 500 delavcev iz Amerike v Trst.

Dne 28. d. c. Češka kat. narodna stranka ima dne 5. in 6. t. m. shod svojih zaupnikov v Pragi, da se posvetujejo o bodočih deželnozborskih volitvah. — Italijanski naučni minister Rava je nameraval odpraviti veronauk iz šol. S svojem predlogom je v državnem svetu pogorel. Ljudstvo ogorčeno na shodih po celi Italiji ugovarja proti temu. — Deželnozborske volitve na Kranjskem so razpisane. Kmečke občine volijo 21. februarja, mesta in trgi 28. februarja in veleposestvo 6. marca. — Francozi že imajo zopet v Tunisu in Algoru pripravljene čete za Maroko, ako jih bo zahteval nov general Damade. Torej položaj za Francoze ni ugoden, če rabijo pomoč. — Perzijski šah je ugodil zahtevam parlamenta, zato se vrača v Teheran mir.

Dne 29. d. c. Deželnozborske volitve v Galiciji bodo 25. feb., 2., 3. in 6. marca. — Iz francoske čete v Casablanci dezertirajo vojaki. — Ruska duma je dovolila 15,182.000 rubljev za stradajoče. — Iz Casablance poročajo, da nameravajo Francozim korakati v notranjost dežele. — Volitve v goriški deželnem zbor se vrše 2., 4., 6. in 7. marca. — V Krakovem je umrl nekdaj finančni minister v Taaffejevem ministrstvu dr. Dunajevski.

Dne 30. d. c. Nemški listi poročajo, da ne bo sklican deželni zbor štajerski v januarju.

Razno novice.

* **Imenovanje.** Za glavnega učitelja na moškem učiteljišču v Mariboru sta imenovana dr. Frid. Nowotny in Gabrijel Majcen.

* **Novi list** začne izhajati dne 1. marca. Izhaja bo trikrat na teden. Imenoval se bo „Straža.“ Naročnina stane do konca leta 10 K, mesečno eno kromo. Že sedaj vabimo na naročbo.

* **Nova stranka.** Kdor še je o Ploju mislil, da je pristaš slogo in miru, bo sedaj ozdravljen. Ploj snuje novo stranko, stranko prvakov. Stari advokati se hočejo enkrat na površje. Imeli bomo torej odsedaj ne dve, ampak tri stranke. Ploj pa nemara smatra novo stranko za zavarovalnico za njegov omajeni mandat. V nedeljo dne 5. jan. se bodo pravaki zbrali v Celju, da v imenu edinstva še ustavijo tretjo stranko.

Da, svetli ban! Jaz bom njen zagovornik, ker vidim, kako hrvaški ban pravico z nogami tepta! Ker sami nočete povedati, pa vam povem jaz: Rodbinske zveze vam ne dopuščajo, da uporabite moč svojega dostojanstva tam, kjer se skriva pod senco pravice podla goljufija in divje razbojništvo. Zapomnite si: Pride dan, ko zdrobim na drobne kosce vaše žezlo, da ne sramoti več hrvaškega plemstva. Na ljutem mestu se snideva, in tedaj pokaže stari podban hrvaškemu banu, kaj je pravica!

Tudi Heningova ima železne zobe, ban, varuj se! Z Bogom!

Z Bogom! Ban Peter Erdedi se pač malo boji babnih napadov!

II.

„Naš novi gospodar je sam poglavars iz pekla.“

Par sto korakov od gornjestubiške cerkve stoji pod bregom lepo, na veliko zdano poslopje; na prvi pogled ne moreš ločiti, je li to hiša kakega plemenitaša ali kmeta. Lepo ograjeno dvorišče pred hišo, sredi dvorišča pa star, velik oreh.

Na klopi pred orehom sedi visok mož, trščat ko hrast, mišice kakor železo in prsi za dva druga. Lasje na veliki glavi so mu lepo razčesani, v sredo visokega čela pa mu je zarezan globok obrunek.

V temnih očeh mu čitaš razum, ki krasí moža, in mehko milobo, ki diči ženo. Strasti ne najdes na tem obrazu, pač pa razbereš iz njega, da ta mož mnogo misli, da se malo jezi in da se ničesar ne vstraši. Oblačen je v svinene hlače, belo vezeno srajco, telovnik mu je posut z gostimi srebrnimi gumbi, na nogah svetli čižmi, glavo pa mu pokriva kapa iz kunovine. Po vsem sodeč ne veš, ali je kmet-tlačan, ali slobodnjak (kmet, ki ni podložen grajskemu).

Razglas e. kr. finančnega deželnega ravnatljstva za Stajersko v Gradcu v zadnji obroku za vplačilo neposrednih davkov v I. četrletju 1908. Tekom I. četrletja 1908 postanejo neposredni davki na Stajerskem dotele, oziroma plačni v naslednjih obrokih: I. Zemljiski, hišno-razredni in hišno-najeminski **davek** ter 5-odstotni davek od najemne onih poslopij, ki so prosta hišno-najeminskega daveka in sicer: 1. mesečni obrok dne 31. januarja 1908, 2. mesečni obrok dne 29. februarja 1908, 3. mesečni obrok dne 31. sušca 1908, II. Občna pridobnina in pridobnina podjetb, podvrženih javnemu dajanju računov: 1. četrletni obrok dne 1. januarja 1908. Ako se navedni davki, oziroma pripadne deželne doklade ne vplačajo najkasneje 14 dni po preteklu zgoraj omenjenih plačilnih rokov, tedaj morajo se plačati tudi zamudne obresti in sicer ne samo od državnih davkov, ampak v znisu postave z dne 15. januarja 1904. 1. dež. zak. broj 17, tudi od deželnih dokladov, če skupna letna dolžnost na dotičnem državnem davku preseže znesek 100 K; zamudne obresti znašajo od vseh 100 K dotične dolžnosti in za vsak zamujen dan 1.3 v in se morajo izračunati ter z davki vred plačati od dne, ki sledi zgoraj naštetim rokom do vsteča dne vplačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v 4 tednih po preteklu plačilnega roka, iztrija se ista s pripadlimi dokladami in z dokladi zamudnimi obresti vred potom predpisane prisilnega postopanja.

* **K volitvam** v okrajni zastop celjski. Spominjam se še živo, kako so napadali celjski listi drž. poslanca Pišeka radi neuspešnih volitev v okrajni zastop mariborski. Ker ti listi nameroma lažejo in obirajo svoje politične nasprotnike, niso hoteli uvrediti in pojasniti težavno stališče Slovenstva v obmejnem mariborskem okraju, kjer so uspešne volitve odvisne le od najbolj ugodnega slučaja. Toda poglejmo si celjski okraj; razun mesta Celja je ljudstvo vse slovensko, radi tega nas tem bolj boli poraz zadnjih volitev. Mi nečemo nikakor očitati nobenemu krvide radi tega neuspeha, temveč opozarjamо še enkrat slovenske rodoljube na nepravično zastopstvo v teh odborih in zlasti na dejstvo, da kažejo volitve v okrajne zastope Spodnjega Štajerja slabno stran gospodarskega razvoja med Slovenci. Res je, da smo v zadnjih letih utrdili na Spodnjem Štajerskem narodno zavest med ljudstvom, ki žilavo brani povsod narodno zastavo, toda na gospodarskem polju nismo nikjer napredovali. Opozorimo radi tega rodoljube v vseh nevarnih okrajih, da skrbijo in delajo na to, da se množijo veleposestniki vsaj v toliko, kolikor je potrebno. To je pri sestavi sedanjih okrajnih odborov edino sredstvo, po katerem pridejo v doglednem času do uspešnega delovanja v okrajnih zastopih.

* **Nepristranska sodba** o „Domovini.“ Ničče ne bo trdil, da je tržaška „Edinost“ kmečki, ali pa duhovniški, ali celo klerikalni list. Vendar je njena sodba o celjski „Domovini“ nič manj huda kakor naša. Ko so v Trstu začeli socialistični delavci štrajkati, postavila se je „Domovina“ celo ob socialisti, in za to piše „Edinost“: „Umeje se samo ob sebi, da je celjsko s o c i a l i s t i č n o glasilo tudi ob zvršetku štrajka težakov hvalilo postopanje štrajkovev in je njihov piramidalni fiasco slavilo kakor sijajno zmago. Kar pa ni popolnoma naravno, je to, da celjska „Domovina“ ob tej priliki hvali tudi — sebe. Morda se je to zgodilo radi tega, ker ve, da noben drugi slovenski list ne more hvaliti njenega stališča nasproti rečenemu štrajku. „Domovina“ pravi, da se splošno priznava, da se je „Domovina“ v

Pa eno je gotovo: četudi ni plemenitaške krv, vsekakor je plemenitega srca.

Mož sedi na klopi in teše za vole jarem. Potenze na obrazu so mu kakor vklesane; ne sprememijo se niti takrat, ko se trda grča upre sekiri; le zdaj pa zdaj mu prevleče lice črna megla, oko se mu zmrači, kakor da začuti hudo bolečino.

Solnce se je že nagibalo zatonu, ko prihiti skozí vrata v ograji brzih korakov mlad kmet zarujevelega obraza. Mož, ki smo ga videli pod orehom, vrže sekiro v stran in vpraša čude se prišleca, kaj mu je, da je tako zasopihan. Ali je namenjen k njemu?

Fant molče pokima z glavo in mu da znamenje, naj ga pusti, da se nekoliko oddahne, potem mu razjasni vse.

Vsedi se, Juro, oddahni si, potem pa povej, kaj se je zopet zgodilo takega, reče starejši.

Ko bi vi vedeli! Naš novi gospodar je sam vratil poglavars iz pekla! de Juro, ko pride nekoliko k sapi.

Pa kaj je zopet takega?

Juro začne pripovedovati, kako so napadli in oropali Tahovi hlapci vdovo Marušičko, ki so ji pred letom dni siloma odvlekl mož na vojsko proti Turkom, ki so ga ubili, ona pa je ostala sama s petimi nedoraslimi otroki.

Tahov sluga Peter Bošnjak je namreč natavel Tahu grdo laž, kako pre Marušičko zdihuje za staro gospodo in hujška proti novemu gospodarju. Res je, gospa Marta in gospodična Zofka sta že neštetokrat obdarovali Marušičko, pa ona zato vseeno ni govorila proti novi gospodi.

(Dalej prihodnjie.)

zadnjem času povzdignila „mnogo nad obični nivo slovenskih listov, seve tudi nad „Edinost.“ Da, da, povzdigovala se je toliko, da je prišla na nivo „Rudečega praporja.“ Morda plava „Domovina“ nad nami, ali v tem slučaju jo lahko zagotavljamo, — da plava v megli. Kaj da je pisano v članku „Domovine“, si lahko čitatelji sami predstavljajo, ako jim poveamo, da ga je spisal socialist g. F. Tuma (katerega ni zamenjavati z našim dr. H. Tumom). Socialisti sami so priznali, da poravnava znači le rešitev iz zagate, g. Tuma pa govorji o popolni zmagi. Kaze, da se je „Domovina“ povspela tudi nad socialistične liste.“

* Iz Amerike se trumoma vračajo delavci. Mnoga podjetja so se opustila, druga omejila svoj delokrog in za to se odpuščajo delavci v velikem številu. V Ameriko iti, se torej mora sedaj odločno vsakemu odsvetovati.

* Za bračna društva. Naša bračna društva si naročajo sedaj nove časnike. Za to se nam zdi tudi umestno, omeniti vse časnike, ki so pisani v katoliško-narodnem duhu ali vsaj istega ne žalijo. Na Štajerskem so vsem znani dobrin slabi listi. Preidemo torej na druge dežele. V Celovcu izhaja tedenik „Mir.“ V Ljubljani: dnevnik „Slovenec“, tedenik „Domoljub“, gospodarska lista „Narodni Gospodar“ in „Kmetovalec“, leposlovni list „Dom in Svet“, znanstveni list „Čas“, „Slovenski Učitelj“, delavski list „Naša moč“, „Občinska Uprava“ itd. V Gorici izhaja: „Gorica“, „Primorski List“. V Trstu: „Družinski Prijatelj“, „Novi List“, „Zarja“ itd. Tudi pri naročevanju listov se držimo priznane gesla: „Svoji k svojim!“

* Liberalen list zaspal. Narodnanapredna stranka je začela pred meseci izdajati tedenik „Slovenijo“, ki pa je sedaj mirno brez naročnikov zaspal.

* Roblekova gospodarska politika, prav za prav zmedenost! Dne 29. novembra 1907 je Roblek v državnem zboru glasoval za nujnost predloga socijaldemokratov, v katerem se zahteva odprtje mej proti Srbiji, Rusiji in Rumuniji, uvoz živine ter uvoz južnoamerikanskega in avstralskega mesa; tudi se v teh predlogih zahteva, da vlada napravi na mejah velike klavnice, kjer bi se naj klala okužena živila iz gori navedenih držav, ki živa ne sme v našo državo. To glasovanje je med kmeti na Sp. Štajerskem obudilo veliko ogorčenje in nevoljo; tudi naš list je pošteno prijel „narodno“ stranko radi tega glasovanja. Ker je nekaj „kmečkih“ poslancev, ki se boje socijaldemokratov in ki so odvisni od meščanov, glasovalo za te predloge, sklical je vlada posvetovanje strokovnjakov v svrhu, iskati sredstva zoper draginjo mesa; pri tem posvetovanju se je vlada sklicevala na glasovanje nekaterih „kmečkih“ poslancev — kmečkih le za parado — in namerava dovoliti uvoz klane živilne iz Srbije do 250.000 stotov letno; ta živila bi se seveda pred uvozom v našo državo zaklala v obmejnih klavnicah. — Posl. Roblek je o tem zvezel šele 19. dec. m. l.; zbal se je tudi nevolje svojih volilcev radi glasovanja 29. novembra m. l. ter je ponino pismeno vprašal vlado, ali so resnična poročila listov, da se hoče obmejne klavnice napraviti in kaj hoče vlada ukreniti, da se odpomore naši živinoreji. O tej interpelaciji smo zvedeli šele iz „Narodnega Lista“ zadnje številke. Ne vemo, ali bi pomilovali ali ostro grajali tako zmedenost. Najpreje glasuje za nujnost obravnavo o uvozu živilne, potem pa tri tedne pozneje vpraša vlado, kako hoče to preprečiti! To je že višek zmedenosti! Poslanec Roblek želi od vlade zvedeti, kaj namerava ukreniti za povzdigo živinoreje; on je najbrže prespal krasni govor novega poljedelskega ministra tekom debate o draginji živil, v katerem je dr. Ebenhoch razvil zeleno kmečko zastavo, izdano od poslanca Robleka pri glasovanju dne 29. novembra 1907. „Narodni stranki“ čestitamo, da ima take poslance, pomilujemo pa kmete volilce posl. Robleka. Tako igro s kmečkimi koristmi najstrožje obsojamo; upamo, da se ljudstvo ne da zapeljati po papirnatih pismenih interpelacij, ampak da mu ostane v spominu Roblekovo glasovanje dne 29. listopada m. l. — Naša naloga boda, da proti kmečki program „Narodne stranke“ razkrinkamo.

* Današnji številki smo priložili vabilo za naročbo gospodarskega lista „Kmetovalec.“

* Tržne vesti. O kupčiji na žitnem trgu v tem tednu skoraj ne moremo govoriti, ker je ni bilo. Že razmre same preprečujejo vsako živiljenje in gibanje. Božični prazniki so prinesli popolni mir. Ni bilo ne kupcev in ne ponudnikov. Tendenca je mlačna, cene za nekaj vinarjev nižje, kar pa je z ozirom na visoke cene brez pomena. Tudi inozemska tržišča poročajo nižje kurze, ter vsa poročila o neugodnem vremenu v Argentiniji ne pomagajo špekulaciji. Zdržljene države izvajajo vedno več, kar tudi upliva na tendenco. Ogrska je postala, kakor se kaže bolj mirna, kakor sicer. Je pač smola, aka ni kupeca za visoko ceno. Mlini se vedno bolj rezervirajo, saj fina moka ni šla, sedaj pa so se začele ustavljanje tudi srednje vrste, klajna moka in otrobi pa so v ceni padli. Visoki kurzi so potlačili konzum in v tem moramo iskati vzrok, zakaj naši borzijanci niso vsled zadnjih višjih kurzov inozemstva dvignili kurze. — Kakor smo že zadnjič omenili, so za januar pri sladkorju ceno za eno krono zvišali. — Hmeljeve cene so skoraj neizprenjenje, mnenje mirno. — Cene kož svetovnega trga so začele kako močno padati. Promet se je ustavil. Do junija so še cene skoraj neprenehoma navzgor, takrat pa so začele polagoma, in zadnji čas hitro padati. Kakor se kaže, se je preveliko izdelalo na trgu kož in črevljev. Strojarne so začele omejiti obrat in so tudi večja podjetja začela odpuščati delavce. — Tovarne emajlne posode so se zjednile in cene dvignile za približno 5%. Ustanoviti nameravajo skupno proda-

jalno in pa prodajno zvezo. — Železo je predmet svetovne trgovine. Nemška podjetja so morala znižati cene železa, ker je tudi Amerika znatno padla, in je začela povišati izvoz v Evropo, ter začela konkurrirati tu. Pred nekaj leti je nastala kriza na nemškem železnem trgu, ki je zahtevala za žrtev tudi avstrijski kartel, ker visoka carina ni mogla zabraniti vhoda nemškemu železu. Akoravno so avstrijska podjetja danes dobro zaposlena, vendar so se začela batiti za mastno dividendo in špekulacija se že trese, saj ob meji že rogovili, nemško železo je prekoračilo že mejo. Ako bo šla cena amerikanskemu in nemškemu železu še nižje, bomo v kratkem, lahko razpolagali s tem železom. — Meso. (Dunajski trg.) Ker je k praznikom konzum mesa večji, je to upravo na trg, da se je tendenca okrepi. Plačevalo se je za: govedino sprednje 80 v do 1 K 60, zadnje 1 K do 1 K 80; teletina 1 K do 1 K 80; svinjina 1 K 20 do 1 K 70, teleta 1 K 4 v do 1 K 48 v; svinje 1 K 8 do 1 K 48 kg.

* Drustvo „Domovina“ Odbor slov. kršč. društva „Domovina“ v Gradcu, Steigerasse 2, se iskreno zahvaljuje sledenim g. g. za darove, ki so jih darovali po g. Marčiču, kakor sledi: Šetar Ferd, 40 v, Ivana Piro 20 v, Gregor Polaneč, nadučitelj 1 K, Davorin Tomazič, kapelan J K, Fran Brumer 20 v, Mat. Kapun 40 v, Franc Kodrič 20 v, Rozalija Šetek 20 v, Mihael Marčič 40 v, Neža Windisch 30 v. Vsi v Črešnjevcu; g. Peter Novak, gost 1 K, dr. Lemež 1 K, dr. Lukman 1 K, Grobelšek J. 2 K, A. Pinter, trg. 1 K v Slov. Bistrici. Skupaj 10 K 30 v. Bog plati.

Mariborski okraj.

m Maribor. Slednjič je vendar zmagal načrt za novi most v nadaljevanju Gospodske ulice. Ministrstvo je že tudi ta načrt odobrilo. — V gostilno pri črnem orlu je vlonil neki mesar Kvěstek doma iz Varaždina. Imel pa je nesrečo. Ne samo, da ni našel skoraj nič denarja, še prejeli so ga in vtaknili v luknjo. — Čeprav je cena živilini zelo padla, vendar se to pri naših mesarjih skoro nič ne pozna. Meso je vedno enako drago. Ljudje pa potem zabavljajo, da je vse draginje kmet krije.

m Predavanja S. K. S. Z. so bila pred prazniki vedno lepo obiskana. V nedeljo dne 5. januarja 1908 nadaljujemo ta predavanja, ki se bodo vršila vsako nedeljo ob 10. uri v prostorih delavskega društva, Flössergasse št. 4. Prihodnjič bode govoril g. dr. Kovačič o vzrokih duševnih bolezni. Kmetje iz okolice in delavci iz mesta, udeležite se mnogobrojno teh poučnih sestankov.

m Sv. Jurij v Slov. gor. V teku 14 dni se je od ene in iste hiše dvakrat premikal dolg pogrebni sprevod. Dne 13. dec. smo izročili materi zemlji 83-letnega moža stare, poštene korenine, Franca Kurnika, dne 31. dec., na starega leta dan, pa njegovega sina, istega imena, Franca Kurnika. Kakor oče je bil tudi sin mož poštenjak, veren, naroden. Pevski zbor mu je zapel na domu in pokopališču ganičivo nagrobnico. Bila sta oba večletna župana v Srednjem Gasteraju. Sin je moral zlasti v zadnjih mesecih prestati nečuvana obrekovanja in napade od osebnih in narodnih nasprotnikov, ki so pa morali sodnijskim potom preklicati svoje hudobne laži ter se deloma tudi v zaporu pokoriti za svoja obrekovanja. Z očetom sta se imela nenavadno rada, kakor sta bila sploh oba mirna in tiha. Kjer je bil eden, tam drugi. Tudi v cerkev sta hodila, kolikor sta mogla — bila sta namreč oba bolana — vedno skupaj. Upajmo, da ju ta njuna ljubezen zdaj večno druži tamgori nad zvezdami.

m Na naslov gospoda nam. svetnika in glavarja grofa Attemsa v Mariboru! Zasledujemo leta in leta sestavo komisije za določenje dohodninskega in pridobninskega davka. Iz listin članov teh komisij posnamemo, da se je uvedla pri sestavi tega odbora praksa, da pokliče za člane glavna davkarija, če zmagajo pri volitvah kakega razreda slovenski davkoplačevalci, izključno može trdnega nemškega prepričanja. Toda davkarija izbere tudi v razrede, v katerih propadejo slovenski kandidati, izključno nemškatarske može v komisijo. Vprašamo slavno glavarstvo, zakaj ne pazi pri sestavi teh komisij, da se enakomerno ne pokličijo tudi v te razrede slovenski davkoplačevalci? Je li to enaka pravica proti obema narodnostima?

m St. Jurij ob Pesnici. Pri nas se je obhal od 15.—22. m. m. sveti misijon pod vodstvom č. g. Lazaristov iz Celja.

m Iz Poljčan se nam poroča: Anton Sagadin, zlatejatelj „Götzovega“ piva na Kržnem vrhu, je bil kaznovan dne 28. m. m. po § 491 na 24 ur zapora in poravnava vseh stroškov, ker je na časti razdaljil Dominik a Gajšek. Zgoraj omenjeni vedno nasprotuje Slovencem.

m P. Henrik Rešek umrl. Iz Jarenine nam poročajo Po dolgi bolezni je umrl tu 24. decembra ob 3. uri zjutraj dvorski oskrbnik p. Henrik Rešek. Račni je bil admontski benediktinec in je bil rojen 16. aprila 1833 v Žetalah pri Rogatcu. Obiskaval je nekaj česa bogoslovje v Mariboru. Bil je potem kaplan na raznih farah Zgornjega Štajerja, ki so inkorporirane admontskemu samostanu. Bil je tudi profesor v domačem bogoslovju, potem župnik v Frauenburgu blizu Admonta. Od 1. 1886. je pa bil dvorski oskrbnik v Jarenini, kjer ima samostan velika posestva. Rajni je bil mož mirnega značaja, priljubljen povsod, kjer je bil poznan in posebno gostoljuben. Pogreb njegov na Štefanovo je bil velikanski. Petek zjutraj mu je pridal slovo dr. Anton Medved.

Ptujski okraj.

p Dr. Korošec pred volilci. Dne 29. dec. je priredil državni poslanec dr. Korošec volilni shod pri Sv. Križu tik Slatine. Zborovalna dvorana je bila natlačeno polna. Predsedoval je g. župan iz Nimnega. Poslanec je poročal o nagodbah, o železničnah v okraju, ter o podpori. Zaradi podpore so liberalci začeli novo podlost. Dr. Korošec, ki se je veliko trudil in vse dosegel, nočejo pustiti nobene zasluge. Najprej so jo pripisovali Markhlu, sedaj jo Štajerčanci pripisujejo Drotenkemu, liberalcem Ploju. Zanimivo bi bilo, izvedeti, ali ima tudi Ploj pri teh spletkah svoje roke zraven. Dr. Korošec je med velikim navdušenjem volilcev končal svoja izvajanja. Volilci so mu izrekli popolno zaupanje ter obsodili zahrbitno delovanje Plojevih pristašev. Sprejeta resolucija se glasi: Volilci, zbrani na shodu pri Sv. Križu tik Slatine dne 29. dec. 1907, odobravajo postopanje Slovenskega kluba v državnem zboru, izrekajo popolno zaupanje svojemu državnemu poslancu g. dr. A. Korošcu in najudanejšo zahvalo za ves njegov veliki trud, da je dosegel letos za rogaški okraj dvojno izdatno državno podporo ter pomilujejo one sedem občinske zastope rogaškega okraja, ki so izrekli zahvalo g. dvornemu svetniku dr. M. Ploju, ki tokrat za podporo ničesar ni storil. Tudi slovesno obljubijo vsi zbrani volilci, da bodo na vso moč delovali za prospeh Slovenske kmečke zveze!

p 25 let župan. G. Martin Debelak pri Sv. Mohorju ((rogaški okraj) slavi letos 25letnico svojega županovanja. Na volilnem shodu pri Sv. Križu mu je državni poslanec dr. Korošec med burnim odobravanjem vseh navzočih izrekli iskrene čestitke.

p Okrajni zastop ptujski, ki je sedaj v nemških rokah, zares „uzorno“ gospodari s kmečkim dejanjem: za višjo gimnazijo v Ptiju 2000 K, za obrtniško nadaljevalno šolo 300 K, za obrtno-pospeševalni zavod 50 K itd. Proračun za prihodnje leto znaša 197.698 K 62 h, dohodkov pa bo po proračunu samo 59.145 K 26 h. Da se primankljaj pokrije, naložilo se bode 40 percentov okrajnih dokladov. Tako „blagonsno“ gospodari Štajerčeva stranka v ptujskem okraju pod komando Ornikovo!

p S Ptua se nam jako povhvalno piše o Jakobu Srbotniku, uradniku pri zemljiški knjigi. Ta gospod je jako uljden in prijazen s kmeti. Vsakemu da lepo besedo, ga podnosi in mu pokaže, kar je treba. Gospodje uradniki, tega gospoda si vzamite za zgled, kako prijazni morate biti z nimi. Uradniki ste namreč tu za ljudstvo, za nas kmete, ne mi za vas.

p Vurberžani še sedaj čakamo g. dvornega svetnika dr. Ploja, kateri je pomlad rekel, da bo pri nas napravil shod. G. dvorni svetnik, tam po Celju, kamor Vas gotovo ne vabijo in kjer Vas niso volili, sklicujete shode, pridite rajše k nam, kamor Vas vabimo in kjer smo Vas tako navdušeno volili, da so nas radi tega nekateri imenovali črne. Čemu se bojite svojih pohlevnih volilcev?

p Gospodarsko izobraževalno društvo na Vurbergu, ustanovljeno 6. januarja 1919, je imelo v prvem letu lepe vspehe. Predavanj je bilo 14 in sicer po dvakrat: o zgodovini vurberškega gradu in o Vurbergu v obč. o varčnosti in njenem pomenu za gospodarstvo, o vinogradništvu in o novih nasadih. Po enkrat se je predaval o novi volilni postavi, o peronospori in škropljaju, o treh glavnih vzrokih slednje družabne bolezni, o socijalistih, o postanku in razširjanju posojilnic rafajznov, o potrebi in bistvu rafajznov, kakor naj varčujemo in poslednjih, kako se je godilo vurberškim kmetom v preteklih stoletjih. Udov je imelo društvo 73, kateri so prečitali celo leto 1311 knjig kot kaže izposojevalni zapisnik. Knjig najlepše vsebine ima društvo vpisanih 305, druge so še pri knjigovezu. Z igrami začnemo to leto. — Tako delamo za omiko na črnem Vurbergu. Naj to vzameta na znanje cejska zabavljaca „Domovina“ in „Narodni list“.

p Hranilnica in posojilnica na Vurbergu. Prvi uradni dan 4. novembra smo obhajali slovesno s pokanjem topičev. V dveh mesecih imamo hranilnih vlog 12.795 kron, vsega prometa je bilo 25.732 kron 26 vinarjev. V načelstvu so sami najuglednejši in najuplivnejši možje, za to ima ljudstvo tudi veliko zaupanje do nje. Nekaj dedov se sicer hoče čohati ob njo, a naj pazijo, da se ne opraskajo. Posojilnica si je nabavila tudi šparovčke, da bo mladino tem lažje napeljevala k varčevanju. Vrli Vurberžani, le krepko se opririte tega svojega zavoda! — Vurberg so v preteklem letu tudi nekateri zapustili, za katerimi nič ne jokamo, pač pa se veselimo, da smo v novem lastniku vurberškega gradu dobili takso usmiljenega in plemenitega gospoda. Bog daj, da bi vse te nove razmere vodile naše dobro ljudstvo do sreče, do omike in blagostanja!

p St. Križ tik Slatine. Na sv. post je dobilo v čitalnici 107 slovenskih solarjev zastonj obliko, ki stane nad 500 K. Pred razdelitvijo je g. nadžupnik otroke opominjal k hvaležnosti. Nato povzame besedo g. učitelj Vesič in se zahvali vsem trem gg. duhovnikom, ki so za to božičnico ves denar naprodili in tudi sami veliko darovali. Božje dete naj pa vsem darovnikom obilno poplača tukaj in tamkaj!

p Gospodarsko-izobraževalno društvo na Vurbergu ima dne 6. januarja popoldne od pol 3 starci šoli svoj letni občni zbor z naslednjim sporedom: 1. Pozdrav predsednika Krepeč; 2. poročilo funkcionarjev; 3. volitev novega odbora; 4. vpisovanje novih udov; 5. volitev prigledovalcev računov; 6. Novosti in predlogi. K obilni vdeležbi vabi Vurberžane odbor.

p Sv. Lovrenc na Drav. poljn. Dne 6. januarja 1908 ob pol 3. uri popoldne priredi bračno društvo v Sv. Lovrencu na Dravskem polju javen poučni shod. Na dnevnem redu je dvojno zanimivo predavanje: o varčevanju in o mlekarstvu. Vsi prijatelji gospodarskega predka, domačini in sosedje, so torej priarčno povabljeni.

p. Sv. Bolzenk v Slov. gor. Tukajšno "Kat. sl. izobr. društvo" bo imelo 12. januarja l. 1908 svoj redni letni občni zbor po običajnem vspredru. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Ljutomerski okraj.

1 Ljutomer. G. dr. Grossman nam je poslal popravek, toda že njim naših trditev v zadnjem listu našega letnika ni popravil, ampak še le bolj potrdil. Mogoče je tudi, da se noče vsega dobro spominjati, kar je čer noč govoril, kako bi sicer kar črez noč mogel pozabiti na "farško cunjo", s katero je namignil na vrlega narodnega učitelja, ki je že takoj mnogo storil za narodnost, čeprav nima do 8000 frintov in še več čistega dohodka na leto. Imamo še veliko drugih cvetk nabranih, ki jih damo gosp. doktorju o prilikah še poduhvat. Le pridno pošiljajo popravke. Zadnji doktorjev spis, katerega je brezplačno naredil in poslal uredništvu kot popravek, pa se glasi: "Slavno uredništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. Blagovolite v smislu postave z ozirom na Vaš dopis v št. 59 sprejeti sledeči popravek: Ni res, da zmerjam očitno vsakega, ki ne trobi v moj rog; res je marveč, da vsakega prepričanje spoštujem in očitno oštejam vsakega, ki potrebenam slog razdira. Ni res, da sem kaplan g. Škamlecu izrazil, da bom skrbel za njegovo prestavo iz Ljutomera; res je pa, da sem izrazil upanje, da bo iz Ljutomera odrinil, kakor kaplan g. Kociper. Ni res, da sem obsođil "Kmečko zvezo"; res je marveč, da o "Kmečki zvezzi" na zborovanju "Slov. pevskoga društva" sploh nihče ni govoril in da je večina zborovalcev obsojala le postopanje in rovanje kaplana g. Škamleca. Ni res, da sem agitiral za "Kmečko zvezo"; res je le, da se za njo sploh brigal nisem. Ni res, da sem slišal iz Spindlerjevih ust besede, ki bi zamogle žaliti poslanca g. Roškarja in ni res, da sem v svojem srcu sam prepičan, da gosp. Škamlec ni lagal; res je marveč, da jaz poslanca g. Roškarja zalečil besed iz Spindlerjevih ust nisem slišal in res, da v svojem srcu podtikanega prepričanja nimam. Z vsem spoštovanjem dr. Karol Grossman, Ljutomer 27. dec. 1907.

1 Ljutomer. Odvetnik dr. Grossmann je silno svobodljuben naprednjak. Svoje pristaše zalaga n. pr. s "Svobodno mislio," s katero meni vzgojevati muropolsko mladež. Sploh se gospod na vse kriplje trudi, da bi svojim katoliško mislečim nasprotnikom izpodmaknil tla. O svobodomiselnosti sodijo drugi "Grossmanni" drugače. N. pr. nedavno je na dunajskem "Nemškem ljudskem gledališču" ravnatelj dal predstavljati Ohornovega "St. Bernardskega opata." To je igra, v kateri se na svobodomiseln način zasmehuje samostansko življenje. Celo svobodomiseln listi obsojajo to igro. In čeprav pa strmite, g. dr. Grossmann v Ljutomeru! — V socijaldemokratskem listu "Arbeiter Zeitung" piše žid in socijalni demokrat Stefan Grossmann: "Svobodomiselna špekulacija po zaslnžkih, kakor je za njo šel gospod Anton Ohorn pod naslovom "St. Bernardski opat," je vendarle presmešna, da bi se mogla obnesti . . . kako otročji je gospod Ohorn! . . . Delo je medlo in brez soka in niti ni moglo vzbudit običajnega pročodrinskega navdušenja!" Gospod dr. Grossmann v Ljutomeru! Vi se radi zavzemate za socijalne demokrate in svobodomiseln ste kakor dunajski Stefan Grossmann; ali sta si tudi po pokoljenju enaka, sicer ne vemo; ampak učit se lahko greste k temu socijalnemu demokratu in židu Stefanu Grossmannu!

1 V Ljutomerski nemški šoli sta se dva učenca suvala. Pri tem je eden padel iz klopi ter si pri tem zabodel v senec svinčnik, katerega je držal v roki. Ost svinčnika se je odlomila in občela v kosti. V radgonski bolnišnici so mu ta košček potegnili iz kosti, rana pa se je začela znotraj pri možganih gnijiti in deček je umrl.

1 Ponemčevanje ljudskih šol na slovenskem Štajerskem. Okraja Gornja Radgona in Cmurek sta tako srečna, da sta dobila na slovenske šole svojega okraja same učiteljice iz nemškega deželnega učiteljska v Mariboru, ki so usposobljene samo za nemške šole. Te gospice so: Schumenk pri Sv. Ani na Krembergu in Koschuch (Kožah) pa pri Mariji Snežni. V gornjeradgonskem okraju je slovenskim kandidatinjam na kvar dobila učiteljsko službo pri Sv. Petru neka Annuschek. Neverjetno pa res je.

1 Sv. Jurij ob Ščavnici. Na Štefanovo po večernicah je Mladenska zveza imela svoje običajno zborovanje. Udeležnikov je bilo okrog petdeset, med istimi tudi precej narodno delavnih mož. Gospod državni poslanec dr. Korošec je govoril o nagodbi, o borzni špekulaciji itd. Gospod poslanec je žel burno pohvalo. Želimo samo, da gospod državni poslanec pride med nas večkrat!

1 Bralno društvo v Negovi ima v nedeljo, dne 12. jan. 1908 po večernicah svoj redni občni zbor po navadnem spredru. Prostor zborovanja v župnišču.

Slovenjgraški okraj.

s Slovenjgradec. Vsem blagim mlinoljubom, ki so pripomogli s svojimi darovi, da se je tombola v prid ubogim Šolarjem okoliške šole dobro obnesla, najprisrenejša zahvala! Tako nam je bilo mogoče, priskrbeti otrokom lepo božičnico. Obdarovanih je bilo 160 revnih otrok; 40 jih je dobilo obuvalo, 120 pa za obliko raznih pripravnih snovi in tkanin. Dne 23. decembra ob 2. popoldne so se zbrali otroci, katerih obiskuje sedaj 300 okoliško šolo, v II. razredu, kjer jim je krajni šolski svet po stari slovenski navadi bil postavljal ljubke jaslice, poleg katerih je bilo vse polno daril nastavljenih. Razložil se je otrokom pomen prirejene jim božičnice ter se jih spodbujalo k ubogljivosti, lepemu vedenju in pa pridnosti po vzgledu Ježuškovem. Otroci so zapeli miščno pesem: "Spi Dete božje", potem so prednali razne, slavnosti primerne pesmi. Eden izmed

učencev se je slednjič zahvalil vsem dobrotnikom, že le jim vesele praznike in srečno novo leto. Otroci so še zapeli: "Oj, jaslice ljube." Po jedrnatem opominu g. načelnika, naj bodo otroci pridni in hvaležni, jim je razdelil darila. Da si videl nedolžno deco veseliti se podarjenih ji reči, očo se ti je moral porositi, kajti res ni večjega veselja, kakor je ono nedolžnih srcev. Zatorej pa tudi prav iskrena zahvala vsem, ki so tako obilno darovali v ta namen. Bog jih blagoslovil in jim povrni obilo vse darove. Darovalcev ne bomo osebno naštevali, bilo bi to preobširno. Kar nas pa najbolj veseli, je to, da so dobrotniki brez izjeme strank in narodnosti pokazali mladini svoje darežljivo srce. A vsakemu izmed njih izrekata krajni šolski svet in šolsko vodstvo najiskrenje zahvalo s ponizno prošnjo, da se še tudi v prihodnje blagohotno spominjajo naše ljube mladine.

s Smartno ob Paki. Pod tem naslovom se je v "Domovini" neka oseba iznebila iz laži in obrekovanjem zmečkanega dopisa. Laja in zaganja se v vse povprek, prav kakor kuže, na katerem se že nahajajo znaki steklosti. Gotovo ni v njegovi glavi vse v redu. Lepo se pa je tega njegovega dopisa zrcali poleg njegove hudobnosti silna njegova zabitost. Po njegovi neizmerni modrosti bi pač moral menda vsak, ki bi hotel kaj prodati, iti vprašati za svettega res originalnega dopisuna. Gospod župnik, pevsko društvo in sploh vsi, katere je napadal, se pač ne bodo zagovarjali pred tem tintomazom, kajti nečastno bi bilo, polemirizirati z ljudmi takšne baže. Omenimo o tem dopisu le zato, da Pačani vidijo, kakšni kremeniti poštenjaki se zbirajo pod okriljem Narodne stranke, in kakšne dopisnike ima "Domovina." Na takšne izbruhe sovrašta imamo samo pomilovalen nasmeh. Bog odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo!

s Slovenjgradec. V št. 55. "Narodnega Lista" z dne 19. dec. 1907. je blatal neki dopisnik našega starotrkega g. župana in predsednika pododbora Kmečke zveze za slovenjgrški okraj. "Nar. List" piše: "Ko se je pred dobrim mesecem vršila v Slovenjgradcu Cirili-Metodova slavnost, — vrlo narodni gospod Schöndorfer je šel na nemško slavnost." — Zakaj pa ni bilo, izvzemši enega, ki pa sploh noče popolnoma tuliti v vaš brezobzirno strankarski rog, nikogar od vaše tako nadebudno (?) zastopane stranke poprejšno nedeljo na tombolo za starotrkje občinske ubožce h g. Rudlnu? Prišli so pa nemški meščani v velikem številu ter tako pripomogli stvari do uspeha. Drugo nedeljo pa je pri enaki prireditvi starotrkki občinski odbor meščanom povrnil, vam pa itak ni imel nič drugega povrniti, kakor da se ogiblje, kar je naravno, strankarske gostilne, v kateri se je godilo ob času volitve najgrške nasilje proti mišljenu katoliško-narodnih mož. Sicer pa so nekateri gospodje od Narodne stranke, — ki so če ne vse mnogostranskega prepričanja in mišljena — tudi šli v isto gostilno kakor g. Schöndorfer in drugi, čeravno se ni šlo za dobrodelne namene, ampak pomagat kričati iz "visokopolitičnih namenov" k volilnemu shodu nemških socialdemokratov. Še hujše pa je, da je g. Schöndorfer bil dne 14. dec. 1907. pri nemški slavnosti. Slavnost je bila v hotelu pri pošti in sicer v salonu, ki je vzdaj proti dvorišču. G. Schöndorfer pa je bil v prvi sobi v družbi gostilničarja in drugih. Nemec, ki so ga tamkaj postavili na hladno, je šel zaupno v Narodni dom in tamkaj povedal, da je pri pošti g. starotrkki župan. Za slavnost, ki je bila v zadnjih prostorih, se gospod župan še zmenil, da celo vedel ni. Kako dolgo pa je bil tam, ni odgovoren nobenemu od vaše stranke. K vam, čeravno si ga sedaj prav iz srca želite, ne more priti, dokler spoštuje svoje prepričanje. Sicer pa, gospodje, ki zname tako dobro izprševati narodno vest pri starotrkem g. županu, ali smemo pokljukati znabit tudi mi malo na duri vaše narodnostne vesti? Od kedaj pa ste tako korenito narodni? Ste li bili poprej, ko še ni bilo Narodne stranke, v narodnem oziru same šleve, ko ste hodili n. pr. tudi k najbolji zagrizenemu Nemcu g. Schullerju?

Kako je bilo dne 20. maja 1907. zvečer v gostilni pri Schucku? Ali imate narodni strankarji toliko poguma, da bi si upali tajiti, da se je tamkaj bolj upilo Heil Ježovnik, kakor živio Ježovnik!? Ali mar ni res, da je vdril na čelu nemškim turnerjem Slovenec Narodne stranke v zasebno izgovorjeno sobo, kjer je bil g. Schöndorfer s starotrkimi tambaraši; res je, da se dotičnik sam ni pretepal, a vsakdo je takoj vedel, kakšen namen je imel. Za njim so namreč prav lahko udri nemški turnerji, komiji in mesarji v sobo nad slovenske kmete! Dotičnik trdi, da je hotel miriti! Smeno! Korenito se motite, če mislite, da smo takoj lahkoverni!

In pa po Ježovnikovi zmagi!? Ali ste res celo vi padli zopet v politično malomarnost ali bolje narodno brezbržnost, ki je vladala neki pred ustanovitvijo Narodne stranke? Kje ste streljali in popivali v soboto zvečer po zmagi od plohe mokri kot žabe, če ne ravno na Gradišu?

Sirote, če ste res tako slabega spominja, vam povem, da je Gradiš posestvo hudega Nemca Kramerca. Ker se vam je med volitvami zameril vrlji in brzni, katoliško-narodni župan v Legnju, g. Plesnik, ste mu že tedaj žugali, da ne bo več župan. In komu ste dali s svojo agitacijo županski stolec takoreč pred nofe. Nemškutarjem v zahvalo za vo-

lilno agitacijo! Kako bi bilo drugače od nekaterih nemškutarjev mogoče, da bi jih prislo čez polovico v občinski odbor? Pa ravno nemškutar in glavni agitator pri državnozoborski volitvi in pa posestnik Gradiša! Ali je bila res ljudska, in po vaše ali pa bolje po ježovnikarsko, božja volja, da bi postal goščničar Kozinc, ki je po svojem mišljenu znan dobro Nemcem, slabo Slovencem?

Tako malo torej spoštuje značajno prepirčanje katoliško-narodnih mož, da iz strankarskih namenov pomagate rajši nemškutarjem. Hvaležnost je pač lepa reč! Saj so vam s svojo nasilno agitacijo in z obilno pomočjo pri surovih napadih na shode Kmečke zveze pripomogli k znagi in vam jo iz dobro premišljenih vzrokov zaradi vaših jim danih obljub zagotovili. Ovadili ste zaradi volitev veliko vzorodno narodnih Slovencev; koliko pa Nemcev?

Držite se zanaprej koristnega pregovora: Pometaj najprvo pred svojim pragom! Kar zahtevate od drugih, v tem morate biti sami čisto čisti, in potem boste vendar s svojo narodnostjo dosledni! Pa le potolažimo se, tudi v slovenjgrškem okraju se bo zjasnilo, kakor hitro se odpravi nekdo vsaj iz mesta. Saj se to ne bo zgodilo samo na željo pristašev Kmečke zveze, ampak tudi na čeravno pristaše želje zmernih pristašev Narodne stranke. Kakor hitro se bo smelo reči, da je gostilna v Narodnem domu samo narodna gostilna in ne več gostilna samo Narodne stranke, hiša, kjer sme vsakdo imeti svoje, četudi katoliško prepirčanje, bo ta prijazni krov zopet družil brate Slovence. Upanje že zeleni, čeravno se je še le pričela zima!

Do tedaj pa potrpljenje. Toliko v pojasnilo in popravek zasukanih in nejasnih poročil (v razkrinjanje nezmernih pristašev Narodne stranke) in pa pravim narodnjakom v tolažbo, da nam zasije boljša zarja, zarja nestrankarske edinstvo! M. G.

s Naj ga imajo. "Domovina" in "Narodni List" poročata, da je v izvrševalni odbor "Narodne stranke" med drugimi izvoljen tudi Martin Kliner, pos. v Rečici ob Paki. No mož je dobro znana oseba, katerega ne marajo celo tukajšni pristaši "Narodne stranke". Celjski doktorji pa ga morda potrebujejo, da jim bude praktično razlagal razne paragrafe, na katere se bajuje na dobro zastopi.

s Bralno društvo v Škalah naznana da ima svoj redni občni zbor na svetih treh kraljev dne 6. januarja 1908 ob 8. uri po poludni v cerkveni hiši. Vspored: 1. Pozdrav, 2. poročilo tajnika in blagajnika, 3. volitev odbora, 4. slučajnosti. K mnogoštveni udeležbi: vabi odbor.

Konjiški okraj.

k Konjiški okraj. Včeraj dne 1. januarja sta imela kandidat Alojzij Terglav in Pišek volilne shode v Konjicah in Zrečah.

k Iz konjiške okolice. V prihodnjem letu bomo res gradili novo 6 do 7 razredno slovensko ljudsko šolo. Kajti število otrok je naraslo tako, da je stara šola res že pretesna. Samo da bi se le našli taki dobrotniki, ki bi nam z denarjem pomagali! Da imamo v našem okraju mnogo dobrotnikov, kaže nam število zdaj o božiču obdarovanih otrok. 92 ubogih otrok je dobito toplo oblike in čevlje in še več jih dobij v zimskem času opoldan tople hrane. Posebno se odlikuje vsako leto naša slavna Posojilnica, premil. knez in škof, visokorodna kneza Windischgrätz, blagorodni g. e. kr. glavar, prečastita duhovščina, domača in tudi tisti, ki so kedaj tukaj pastirovali, blagorodni gospodje, gospe in gospodine iz trga pa tudi od dragod, gg. učitelji in učiteljice, posebno gsp. Pirnat, ki je toliko skrbi in potov imela, da se je znesek okoli 700 kron nbral. Krajni šolski svet je sklenil se prisreno zahvaliti vsem dobrotnikom. Bog jim naj tisočero vsem povrne. Krajni šolski svet okol. Konjice. Ignac Potnik, načelnik.

Celjski okraj.

Poslano.

Podpisana javno naznana, da nista v nobeni zvezi s protiversko "Narodno stranko" in od te stranke postavljenim kandidatom za deželni zbor. Slučaj, da sva brata od imenovane stranke postavljenega kandidata, ni nobeno priporočilo, in zato odločno ugovarjava, da se najino ime in stan zlorablja v agitacijske namene za "Narodno stranko" in od nje postavljenih kandidatov.

Sv. Jernej, 28. decembra 1907.

Franc Zdolšek, župnik.

Sv. Štefan, dne 28. decembra 1907.

Andrej Zdolšek, župnik.

Opomba uredništva. Ta izjava bo gotovo vsakega katoliškega rodoljuba razvesila in vrlima gg. župnikoma pridobila nove ljubezni in zaupanja.

c Laški okraj. Deželnozoborski kandidat Alojzij Terglav in drž. poslanec dr. Benkovič priredita dne 12. januarja volilne shode v Laškem trgu, (po rani maši), v Loki (ob pol 12 ur) in v Dolu po večernicah.

c Vransko-celjski okraj. G. Alojzij Terglav bo imel v družbi g. drž. posl. Roškarja volilne shode dne 5. januarja v Št. Jurju ob Taboru po rani maši, v Braslovčah po pozni maši in v Polzeli po večernicah.

c Gornjegradskega okraja. Tukaj bodo volilni shodi, na katerih se bo predstavljaj volilcem kandidat Alojzij Terglav,

dne 6. januarja po rani maši Mozirje, po pozni maši Ljubno, po večernicah Bočno.

c Šmarski okraj. Kandidat Alojzij Terglav in poslanec dr. Korošec priredita shode dne 19. januarja v Ponikvi, Šmarju in Sv. Petru.

c Sv. Peter v Sav. dolini. Koliko je vredna „Narodna stranka“, so prav jasno pokazale zadnje volitve v okrajni zastop celjski. Tisti radikalno narodni Josip Wolf, ki je pri zadnjih državno-zborskih volitvah pomagal Korošemu pripraviti slovensko trobojico na Roblekovem drevo, tisti, ki je dal svojega prašiča iz hleva, da so ga njegovi halci po vasi jezdili. Ta, ki je Roblekove priganjajoče v družbi s Cvenkelnom napajal in navduševal za sveto narodno stvar. On, ki bil lahko rešil celi okrajni zastop celjski, če bi ostal tako radikalni kakor pri državno-zborski volitvi. Še prašiča bi mu ne bilo treba jezditi, ampak samo svoj glas bi dal slovenski stranki in porabil svoj vpliv, da bi še vsaj učitelj Sadnik slovensko volil. Ta je pa zatajil zopet svoj rod in prigesil vrestobo materi Germaniji. Cvenkelj, Šribar in drugovi jočite se: Takšna je toraj „Narodna stranka“ v pravi luči. Kadar se gre proti kmečkim koristim, veri in duhovnikom, se družijo z nemškutariji in socijalnimi demokratimi; za pravo slovensko stvar in narodnost, katero imajo samo za slepilo vedno na jeziku, pa nimajo srca. Takšnih kmečkih prijateljev reši nas, o Gospod!

c Smarje pri Jelšah. Držav. poslanec dr. Korošec je okrajni glavar celjski sporočil, da še denarja za podpore ni sprejel, da pa se to gotovo zgodi v najkrajšem času in glavar bo potem takoj začel z razdelitvijo.

c Dobrna. Dr. Korošec je vložil interpelacijo zaradi žandarmarie na Dobrni in zaradi znane odsobbe v Celju.

c V Zibiki je bil 27. t. m. zjutraj ob 4 uru mladenci Anton Orač od ponočnjakov ubit.

c Narodna stranka in Roš. Kar smo naprej vedeli, se je uresničilo: Roš ni in ne bo več župan trboveljski. Dokler je rabil svojo kmečko pamet in se držal kmečke vere, je bil povsod član. Postal je župan, član šolskega sveta, okrajnega zastopa, deželnega poslanca. Več let je bil tako na koncu. A sčasoma mu ni več zadostovala kmečka pamet. Začel je poslušati svoje sinove in druge liberalce, tudi kmečka vera mu je jela presedati. Zadnje državno-zborske volitve so ga pa popolnoma zmešale. Narodna stranka je dobro vedela, da je boj proti kmečki zvezzi in dr. Benkoviču v Posavju težak in brezupen, zato pa niti sam general Kukovec ni hotel sprejeti ponujanega mu mandata. Tudi drugi liberalni mogočneži si niso upali v boj. Nazadnje so iztaknili Roša, začeli ga hvaliti in precenjevali nje gove zmožnosti, dokler jim ni šel na limanice. Poraz je bil neizogiven. Skoro bi rekli, da se nam Roš usmili. Misli, govoril in delal je, čisto po receptu liberalcev, a zdaj, ob občinskih volitvah, so ga isti liberalci pustili na cedilu. Ob državno-zborskih volitvah so najbolj naglašali, da je on župan ene največjih občin štajerskih, a zdaj sami priznavajo, da ni niti za župana sposoben, kam še le za državnega poslance. Gnušna in odurna je ta neznačajnost in nehyvaležnost stranke! Sama se hvali, da ima v novem občinskem odboru trboveljskem nadpolovično večino, a Roša pusti na cedilu! Gotovo si jo bo zapomnil. Vi kmetje in delavci, ki ste volili Roša, ali uvidite, kako so Vas liberalci imeli za norca, ko so Vam usiljevali Roša? Ako bi Vam hoteli pomagati, bi Vam bili nasvetovali za državni zbor zmožnega moža, ne pa človeka, katerega kmalu potem sami vržejo med staro šaro.

c Celje. Kako dolgo še bo trpelo slovensko ljudstvo, da se slovenski dijaki izneverjujejo največji svoji svetinji, sveti veri? Hinavci nad vse hinavci! Če se že sin kakega učitelja tako daleč spozabi, da smeši Kristusa in vero, se nam to ne zdi nič čudnega, da pa vodijo kmečki sinovi za nos svoje stariše, to pa že presega vse meje. Stariši se doma boje za sina, skrbijo in se trudijo zanj, on se pa v mestu norca dela iz vere svojih starišev, zaničuje katoliške tovariše na najnesramnejši način, in se mu zelo imenitno zdi, če ne moli in blati vero. Seveda pravijo ti liberalni in radikalni dijaki, da so tudi katoliški. Na papirju so res upisani za katoličane, a taki katoličani so suhe veje, so najpodlejši hinavci, so najstudnejši izdajalci slovenskega naroda, ker oni delujejo proti najboljši opori našega naroda, proti veri, brez katere ljudstvo propade. Kmečki sinovi študirajo ob žuljih svojih katoliških starišev, da bi nekdaj pomagali se bojevati proti rimsко-katoliški cerkvi, proti Kristusu. Da jih ni sram!? No, liberalci tako nima sramote. Kdo se pa vede po Celiju bolj neolikano kakor liberalni in radikalni dijaki, ki tvorijo večino celjskega slovenskega dijaka. Koliko in koliko je dijakov je takih, ki svojim tovarišem očitajo, kako še morejo biti tako prizmogeni, da verujejo v Boga in v „neumnosti“, ki jih uče duhovniki s prižnice. Tako, pokvarjeni so že zdaj slovenski dijaki! Pred par leti ni bilo o tem ne duha ne sluha. In kdo je kriv vsemu temu? Naj ostane pribito za vedno: Temu so krivi agitatorji Narodne stranke, študentje, ki so študirali s pomočjo duhovnikov, ki so agitirali za Robleka in Ježovnika, se delali pred ljudmi verne in katoliške, in ljudstvo jim je verjelo. Zdaj pa zapeljujejo ti pobleni grobovi sinove-dijke ravno istega ljudstva. To je vse neovržna resnica, če bi pa kdo tega ne verjel, podpremo to z dokazi.

c Okrajni zastop laški bo prihodnje leto pobil 32% doklad. Občinske doklade pobirati se je dovolilo sledičim občinam v tej le visokosti: Laški trg 60%, Trbovlje 44, Sv. Krištof 95, Dol 50, Marija Gradec 102, Loka 119, Jurklošter 99, Sv. Ropert 87. Za pridne služabnike so se dovolile letne štipendije v znesku 96 K.

c Gornjigrad. Božična veselica bralnega društva je nepričakovano lepo uspela. Ljudstva se je kar trič. Je pa tudi naša mladina nastopila samou-

zavestno in korajžno, kakor bi ne nastopili prvo krat, ampak že bogje kolikokrat. Mladenci Zofka Tolstovršnik in Franica Matjaž ste s čutom in ljubko deklamirali pesmi o Jezusovem rojstvu, fant Fr. Jošt pa je govoril, da ga je bilo veselje poslušati. Na podlagi reka: „Vse za vero, dom, cesarja“ je narisal nalogo in delokrog slovenske mladine v društvu in doma. Navdušeno mu je vse ploskalo, ko je sklenil govor z Gregorčičevem pesmijo: „Živiljenje ni praznik.“ Mešani zbor je dívno in izvežbanu zapel 6 pesmij. Kratek nagovor tajnika in načelnika je zaključil veselico. Dasi je bila vstopnina samo 20 v., vendar je blagajna precej narastla. Kmalu napravimo veselico v velikem obsegu. Mi mladi, mi gremo naprej!

c Solčava. Frišaufov dom na Okrešlju je zunanje popolnoma dodelan. Letos je še napraviti pole v sobe, stopnice, predale za sobe v nadstropju in podstrešju, zahod in vodovod.

c Vransko. C. kr. sodniški official g. Matija S e v n i k pojde v pokoj. Na njegovo mesto pride bivši narednik G r a f e n a u e r iz Maribora.

c Ponikva ob juž. žel. Narodna stranka je začela v volilnem boju že zopet z lažmi. Pravi, da ima njen kandidat, Štajerčianec Zdolšek, šest gimnazijskih razredov. To ni res, tako daleč nikdar ni prišel! Mi ne bomo zapisali o Zdolšku žal besede, če ne bomo prisiljeni. Za to svetujemo Narodni stranki, naj deluje za resnico, kajti sicer bo svojemu kandidatu hudo škodovalo. To pa lahko povemo, da tu di liberalci sami obžalujejo Narodno stranko, da so ji usilili Zdolšeka. To itak veste, da je bil Zdolšek že tudi Štajerčianski kandidat.

c Ponikva ob juž. žel. Tukajšna začasna podružnica c. kr. kmetijske družbe priredi svoj prvi občni zbor na praznik sv. Treh kraljev, dne 6. januarja ob 3. uri popoldne v gostilni g. Franc Podgoršek. Po učno bodo predaval g. dež. potovalni učitelj M. Jelovšek o umnem gospodarstvu in živinoreji.

c Braslovče. Tukajšno pevsko društvo ima v nedelje, 5. prosinca 1908 ob 3. uri popoldne pri g. V. Bršnik svog XV. občni zbor. Spored: 1. Podzdrav. 2. Porocilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. Pevsko društvo bodo praznovalo petnajstletnico svojega obstanka na čestem način. Pri slavnosti sodeluje domača tamburaško društvo in nastopi moški in ženski zbor našega društva. K obilni udežbi vabi uljudno odbor.

c Bralno društvo na Gomilskem ima v nedeljo dne 5. januarja 1908 ob 3. uri popoldne svoj letni občni zbor v šol. poslopju po občajnem sporedru. Takrat vplačevala se bodo tudi letašna za l. 1908.

Brežiški okraj.

b Kozje. Gospodarsko bralno društvo v Kozjem je imelo v nedeljo dne 22. grudna svoje letno občno zborovanje in volitev novega odbora. Izvoljeni so: dekan Marko Tomažič, predsednik; č. g. kaplan Anton Bukošek, podpredsednik; g. Vinko Brstošek, pismmonoša, blagajnik; g. Mihael Pustišek, tajnik; gg. Jožef Prešiček in Vinko Höfler, knjižničarja. Namestnikom g. Janez Bah, posestnik v Cirju. Odbornika gg. Anton Maček, mlinar in posestnik v Sonovem, in Anton Maček, mizar v Kozjem.

b Dr. Benkovič in hrastniška nemška šola. Liberalni listi spravljajo dr. Benkoviča v zvezo z omenjeno šolo. Toda opomnili bi liberalce, da je za časa državno-zborskih volitev bila nemška šola že pod streho in bi bilo torej vsako vmešavanje dr. Benkoviča v zadevo te šole zvonjenje po toči. Glavno krivdo, da je zdaj v Hrastniku Šulverinekska mučilnica, imajo tamošnji liberalci sami vsled svojega netaktnega nastopanja napram Nemcem, ki so na mnoga nepotrebna izzivanja odgovorili slednjič s svojo šolo. Ako hrastniški in drugi liberalci žele, jim o priložnost osvežimo spomin, da ne bodo več tako otročje zvrčali lastnih grehov na druge.

b Šmarje pri Sevnici. Vsem gg. članom „Slov. kat. izobraževalnega društva“ se naznanja, da se bo v nedeljo, dne 5. t. m. prestavila društvena soba, ki je sedaj pri g. M. Markelnu, h. g. L. Senicatu v Šmarju. Člane tega društva se prosi, naj gotovo pridejo ob 3. uri popoldne v novo društveno sobo. Tem potom vabimo tudi vse prijatelje našega društva, naj pridejo, v kolikor mogoče velikem številu v novo sobo, ker se bojo ta dan sprejemali novi člani.

b Tepež — uboj. Iz Šmarja pri Sevnici se nam poroča. Na večer sv. Štefana sedelo je par vinskih bratcev v gostilni pri Vovku. Nekaj časa bili so mirni, a kmalu je zlezlo vino nekemu Ludvig Krajncu v glavo. Nasproti se dedčega Franca Maček začel je psovati z besedo „smrkavec“. Maček mu mirno odgovori, če sem smrkav, se bom pa obriral, vzame robec iz žepa ter se obrise. Krajncu se je to preveč zdelo, zato začne še huje zabavljati, ter gre napred z gostilne. Blizu tam se je vsezel na neki porobek ter začel sam s seboj razsajati in kleti. Žena ga je prosila, naj bo pameten, ter naj gre domov. Med tem časom pa pride Maček in njegov tovariš, neki Vidmajer, ter ga napadeta. A tu je bil Kranje urnejši, z drovo udari Mačeka po glavi, da se ta zgrudi na tla. Pozno v noč je še le prišel domov. Ko vstopi v sobo zgrudi se na tla. V petek po noči ob pol 12. je umrl. Zapustil je svojega postaranega očeta in sestro, katerima je bil kot dober sin in skrbec brat, obema v podporo. Krajne je že pod ključem.

Iz drugih slovanskih dežel.

V Trstu je začel izhajati nov list, ki bo urejevan v katoliškem in slovensko-narodnem duhu. Imenuje se „Zarja.“ Izhaja vsako soboto zjutraj s štirinajstdnevno prilogom „Društveni prijatelj.“ Stane 6 kron na leto. Svoj porod pojasnjuje list tako-le:

„Da izdajemo v Trstu nov slovenski list, do tega nas je privela rešnična ljudska potreba. „Zarja“ je odgovor na zahteve in želje, ki smo jih posebno v zadnjem času ponovno slišali od priprostega ljudstva in od omikanjev, da pogrešajo v Trstu krepkega slovenskega političnega lista, ki bi jasno in odločno priznaval krščanska načela.“ List priporočamo.

† Protestantski pastor je prestopil na sv. Gori v katoliško cerkev.

† Dr. Ernst Kramer, ravnatelj deželnega kemičnega preizkuševališča za Kranjsko, je umrl v soboto po daljši, težki bolezni. Neprečenljivih zaslug si je pridobil dr. Kramer za obdelovanje ljubljanskega barja ter je bil kot strokovni pisatelj splošno cenjen in pripoznan, posebno znatenito je njegovo delo o ljubljanskem barju in pa delo, v katerem je natančno analiziral ljubljanske vodnjake. — Dr. Ernest Kramer je bil rojen leta 1855. v Škofiji Loki, po dovršenih študijah na kmetijski višji šoli je bil do leta 1888 tajnik kmetijske družbe in potovalni učitelj v Ljubljani in potem v Trstu. Leta pozneje vodja kmetijske šole v Gorici. Potem je nadaljeval svoje študije, dovršil 1892 doktorat in bil dve leti na graški univerzi docent. Leta 1894 je postal ravnatelj kemičnega preizkuševališča v Celovcu in od leta 1899 do 1907 v isti službi v Ljubljani, kjer ga je rana smrt dohitela. Pokojnik je bil veččak v svoji stroki in spisal več znanstvenih knjig.

† Zlata maša nadškofa Posiloviča. Zagrebški nadškof dr. Juraj Posilovič praznuje dne 8. avgusta 1908 svoj petdesetletni mašniški jubilej. Za to proslavo pripravljajo v celni nadškofiji velike svečanosti.

Slovenci, — v Lurd!

Od ljubljanskega škofa pooblaščeni romarski odbor v Ljubljani nam je poslal:

Lurd je največja in najimenitejša božja pot Marijina na svetu. Marija sama si je izbrala ondi svoj sedež milosti. Ona je hotela, naj se tam zida cerkev, h kateri naj verniki hodijo v množicah, da jim bo delila zaklade nebeskih milosti. „Naj pride tu sem veliko ljudi! Naj prihajajo v procesijah!“ je naravnost sama velevala.

Dne 11. svečana 1908 bo ravno 50 let, kar se je nebeska Mati priča v Lurd. Pripravljamo se sicer že dolgo časa, a storili še vedno nismo. — Če kdaj, zdaj v 50. letu te božje poti je čas, da izpolnimo že davno gojeno željo. Tudi sv. oče so izrekli željo, naj bi se zbralo v jubilejnem letu pri Materi božji v Lurdru prav veliko romarjev. To svojo in svetega očeta željo hočemo izpolnit.

Zato se obračamo do vseh vrnih Slovencev, katerim pripaščajo okoliščine, s prisrčnim vabilom: Kvišku! Pojdimo v Lurd! Pojdimo do naše Matere božje!

1. Kdaj pojdemo? Odrinemo v ponedeljek dne 11. maja; vrnemo se v soboto 23. maja. Romanje se bo torej vršilo v Marijinem mesecu. Trajalo bo 13 dni. V Lurdru bomo 4 dni.

2. Kje pojdemo? Po ti-le črti: Ljubljana—Beč—Franzenfsfeſte—Inomost—Einsiedeln—Luzern—Bern—Genf—Lyon—Avignon—Cette—Toulouse—Tarnes—Lourdes (Lurd).

Poleg Lurda bomo obiskali še tri velike božje poti: Einsiedeln v Švici, Fourvier pri Lyonu in Paray-le-monial, kjer se je razdelo Jezusovo Srce. Na vsaki se bomo pomudili po en dan in ondi opravili svojo pobožnost.

4. Koliko bo stalo? I. razred 520 K, II. 400 K, III. 250 K.

V tej svoti je obseženo vse: vlak in vsa preskrba in postrežba na potu: hrana (od' Inomosta dalje, do Inomosta nazaj), prenočišče, vozovi za romarje in njih prtljago itd.

a) V vagonih bodo:

potniki I. razreda po 4 v enem kupeju,
potniki II. razreda po 6 v enem kupeju,
potniki III. razreda po 8 v enem kupeju.

b) Vozovi bodo pripravljeni na kolodvorih za romarje in za njih prtljago posebej. V manjših krajih Einsiedeln in Paray), kjer daljava ni velika in vozov ni lahko dobiti, bodo romarji sami šli peš s kolodvora v mesto, vozovi za prtljago bodo pa preskrbljeni tudi tam.

c) Prenočevalo se bo v hotelih, in sicer:
potniki I. razreda imajo vsak svojo sobo,
potniki II. razreda sta 2 v eni sobi,
potniki III. razreda so 3—5 v eni sobi z ravno toliko posteljami.

č) Hrana bo zadostna in dobra. Ravna se po razredih.

Ker ima torej II. razred ne samo to prednost, da se v vagonu meče sedi, ampak tudi mnogo drugih prednosti, zlasti za prenočevanje, bodisi v vagonu, bodisi v hotelu, zato se vsem, ki lahko utrpe, priporoča II. razred.

5. Obstal bo vlak nateh-le postajah: Ljubljana—državni kolodvor (v Ši

ništo „Slovenca“ v Ljubljani. Oglasiti se je treba do zadnjega sušča.

Kdaj in kako je treba plačati? Koj ko se kdo oglaši, se mu pošljeta dve poštne-hranilni položnici (čeka). Na eno je treba takoj z obratno pošto doposlati 10 K za pripravljalne troške, ostala glavna svota (po odtegnjenih 10 K) se pa mora doposlati vsaj do 15. aprila. Lahko se pa tudi cela svota odšteje naenkrat, kdor namreč hoče, takoj, ko se oglaši, vse plačati.

Romarji zunaj avstrijskih mej, s Hrvaškega, Ogrskega, Italijanskega, morajo doposlati denar po poštnih nakaznicah svoje države.

Ako bi bil kdo pozneje iz važnih vzrokov zadržan iti na pot, se mu bo svota vrnila. Odtegnila se bo samo mala svotica v poravnavo troškov, ki pa 20 K ne bo presegala. Odglasti se je treba vsaj 3 dni prej brzjavno ali v priporočenemu pismu.

Drobtinice.

Drzen tat na Dunaju.

Skraino predzrno tativno, ki popolnoma spominja na kopniško komedijo, je izvršil v dunajskem arzenalu neki zlikovec. V soboto dne 21. dec. opoldne se je pripeljal neki poročnik računovodja pred arzenalom. Plačal je voz in šel nato v arzenal. V arzenalu je zahteval od službujočega podčasnika ključe k blagajniški sobi, v kateri so blagajne vseh onih polkov, ki so sedaj v arzenalu. Poročnik je tako samozavestno nastopal in je bil oblečen popolnoma po predpisih. Nikomur se ni zdel sumljiv. Poročnik je, kakor že omenjeno, zahteval ključe k blagajniški sobi in izjavil, da mora revidirati blagajno 42. arterijskega polka in o revizijski poročati divizijskemu poveljniku. Poročniku je službujoči častnik brez pomisleka dal ključe. Zahteval je spise, da mu „kolega“ potrdi sprejem, kar je „kolega“ z veseljem storil. Poročnik je na to odprl blagajniško sobo — odpreti je moral pet vrat! in ko je bil v sobi, sobo — od znotraj zaprl. Sedaj je poročnik pričel z dleti in drugim vломilnim orodjem vlamljati v blagajno 42. arterijskega polka. Vlom se mu je krasno posrečil. Vzel je iz blagajne 27.780 K in dve hranilni knjižici, na katerih je bilo vloženih 1.978 K 76 h in 49 K. Ko je vse dobro shranil po žepih, je pustil orodje ležati na tleh ter je blagajniško sobo pravilno zaprl — izginil iz arzenala. Straže so mu salutirale . . .

Kmalu na to je prišla v arzenal prava komisija, ki je zahtevala od službujočega častnika ključe od blagajniške sobe, da vzame nekaj denarja za neki drugi polk. Službujoči častnik je izjavil komisiji, da mora itak v sobi biti že neka druga komisija, ker ključev se ni dobil nazaj. Komisija je šla k blagajniški sobi, ki je bila — zaprt. Ključev ni bilo nikjer. Stvar je postajala sumljiva; poiskali so ključavnica, ki je moral odpreti vseh pet vrat, nakar so šele zapazili, kakemu predzrnu sleparju so naseli. 3000 K, ki so bile v blagajni v neki šatljivi, je vlomilec prezrl. Iz arzenala je bila vlomilčeva prva pot v hranilnico, kjer je na ukradeni hranilnični knjižici, brez vsake ovire dvignil 1940 K.

Policija je po opisih vlomilčeve osebe kmalu dognala, da je vlomilec bivši provijantski častniški namestnik žid Leopold Goldschmidt, katerega zasleduje arterijski polk št. 6 radi poneverjenja eraričnega denarja v znesku nad 4000 K. Goldschmidt je meseca septembra tega leta od svojega polka dezertiral in vzel seboj 4000 K eraričnega denarja. Meseca oktobra je bil že brez sredstev in so ga v Nemčiji v Mannheimu obsodili kot vagabunda na štiri dni zapora.

Se le dne 26. dec. se je posrečilo prijeti drznega tata. Med tem je zbežal v Nemško in v Brizingu pri Monakovem so ga dobili bavarski orožniki v roke. Pri sebi je imel še 21.000 K in 80 mark. V Brizingu si je Goldschmidt kupil motor-kolo za 500 mark in ga takoj plačal v gotevini. Prodajalec je opazil, da ima še pri sebi bankovec za tisočak, kar se mu je zdelo sumljivo. Obvestil je takoj orožnike, ki so Goldschmidta prijeli v trenutku, ko se je hotel odpeljati v Monakovo. Aretovanec je sprva tajil, kasneje pa je vse priznal.

d Ječa pri okrožnih in okrajnih sodiščih. Pravosodno ministrstvo je ukazalo, da se ječa ne bo mogla več presediti pri okrožnih in okrajnih sodiščih, ki nimajo za to pripravnih prostorov. „Ječa“ se zamore v bodoče presesti le po kaznilnicah.

d Kako draga je mebla v Londonu. Umetno je, da so se londonski mestni očetje razveselili iznajdbe, ki jim jo je nedavno predložil Maggiors, naj bi se namreč začelo streljati proti megli s posebnimi topovi. Londonu provzroča mebla ogromno škode. V pozni jesenskih in zimskih dneh je nekatere dni mebla tako gosta, da se vidi komaj tri metre pred seboj pri belem dnevu. V takih dneh je oviran ves promet in trgovina, kar pomenja za prebivalstvo do tri milijone izgube na dan. Samo umetna ulična razsvetljava stane 140.000 K, poučne železnice pa izdajo za razsvetljene signale 120.000 K.

d Poizkušeni umor na Sveti večer. Na sveti večer je korakal jetniški paznik Kautsky v Pragi ob 10. uri zvezcer nazaj k deželnemu sodišču od svoje rodbine, pri kateri je praznoval Sveti večer. Med potjo zapazi, da zasledujejo policisti tri lopove, ki so poizkušali vlomiti v neko trgovino, a jih je presenečil neki trgovski sotrudnik. Kautsky se takoj pridruži policistom in leti za vlomlilci. Pred glavno pošto dohitil enega lopova. Ko ga hoče prijeti, se lopov hitro obrne in ustrelji iz revolverja na Kautskega. Krogla prodere kapo in ga zadene v črepino. Kautsky se zgradi krvav na tla. Dasi hite od vseh strani ljudje, ki hočejo prijeti morilca, ta le v množici izgine. Policisti primejo med tem enega izmed tatov, ostalih dveh pa niso dobili. Prijeti tat noče povrediti svojega imena in tudi ne imen svojih tovaršev.

Smrtno ranjenega paznika Kautskega so prepeljali v brezupnem stanju v bolnišnico. Napad vzbuja veliko pozornost, ker se je pripeljal na najbolj obljudenem kraju mesta.

d Pamearna žival. Pr. vožnji iz Butovic v Bilovec se je zlomilo kolo poštnega voza in daleč na okrog ni bilo živega krsta. Postni voznik si je pomagal iz zadrege na način, da je izpregel enega konja, napisal je listek, na katerem je s kratkimi besedami opisal svojo nesrečo ter je listek privezel konju na komat. Potem je pognal konja in ljubi konjiček je capljal domu! V eni uri je že bil zopet nazaj in sicer zopet sam pa z drugim poštnim vozom.

d Restavracija kuncevega mesa na Dunaju. Neka družba je prosila dunajski magistrat, da jej da koncesijo za restavracijo, v kateri se bo prodajalo izključno samo meso domačih zajcev. To meso bo pripravljeno na različne načine kakor pečenka, filet, obara itd.

d Droblne novice. V Iquique v Ameriki se je med štrajkujočimi delavci solitarnega rudnika in vojaki vnel boj. V boju so rabilo vojaki strojne puške, vsled česar je padlo 200 delavcev. — V Ronkih na Kranjskem je umoril v tovarni električni tok delavec Andreja Lavrenčiča iz Dobroča. Iz celega telesa mu je švigala elektrika. Ko so ustavili električni tok, je padel mrtev na tla. — Na Martiniku pod ognjenikom Mont Pelejem nameravajo sezidati novo mesto, kjer je prej stalno zrušeno mesto St. Pierre. — Z vsakim parnikom se vračajo v Trst in Reko delavci iz Amerike. — V Buenos Aires stavka več tisočev mornarjev in kurjačev. — V Gradcu je umrl generalštabni zdravnik v pokolu, g. dr. Julij Klemenčič.

d Čuden kočijaž. V mestu Bleakvodu v Minesotti se je pred kratkim odigral zelo čudovit, a popolnoma resničen slučaj. Več let je že tu bival neki kovač po imenu Porter, ki je nekega dne obolel in kmalu nato umrl. Pred hišo je čakalo mnogo ljudi, da ga spremijo k večnemu počitku. Ko se je začel že sprevod pomikati, je naenkrat pridržal mimo avtomobil, katerega so se konji tako prestrašili, da so se splašili ter da je padel vsled tega tudi kočijaž z voza. Konji so dirjali s krsto proti pokopališču, a blizu njega so zavili na drugo stran ter tako izginili ljudem izpred oči. Ker so pogrebci uvideli, da jih ni mogoče ujeti, so se vrnili domov. Na veliko začudenje vsega prebivalstva je po preteklu par ur došel isti mrtvaški voz v mesto in na kočijaževem mestu ni sedel nihče drugi kakor mrtvi Porter. Po daljšem času se je namreč voz prekučnil v neki jarek in konja sta obstala kakor bi bila zakopana. Vsled silnega sunka se je navidezno mrtev Porter zbudil ter se ne malo začudil, ko je zapazil, da se nahaja v krsti. Toda kmalu je spoznal situacijo, spravil je voz in konje v red ter se vrnil v mesto.

d Petrolej se je podražil za 50 h pri 100 kg. Tudi spirit je dražji. Vse se podražuje, le kmet bi ne smel s cenami svojih pridelkov kvišku, potem se naenkrat kriči nanj, da druge stanove oškoduje.

Smešnice. (Pek sam p r i s e b i). „Na vsak način morem sedaj ceno žemljam povisati. Kajti še manjših že ne morem več delati.

(Sam n i m a d e l a.) Ko se je sprehajal neki knez ob morju, prišlo je več mož ter mu padlo pred noge s prošnjo, da bi jim preškrbel kako delo. „Obžalujem“, je rekel knez ginjen, „v tej zadavi vam ne morem pomagati, kajti sam nimam nič dela.“

P r e b r i s a n o. Učitelj vpraša v šoli: „Kako se kozlovo meso najdalje sveže ohrani?“ — Učenec odgovori: „Če se pusti kozla pri življenu!“

(T u d i p r a v.) Gospodar: „To vam povem, predno mi ne plačate najemnine, vas ne pustum iz stanovanja.“ — Najemnik: „Hvala Bogu, sedaj sem sasaj za celo življeno preskrbljen s stanovanjem.“

(R i b r i v e u.) Brivec: „Kje ste se pustili zadnjič briti?“ — B.: „Po obrazu.“

(N a r e d i t i — p o m a g a t i.) Učitelj: „Kdo ti je pomagal narediti nalogu France?“ — France: „Nihče!“ — Uč.: „Govori resnico, ti ni li pomagal tvoj stareji brat?“ — Fr.: „Ne!“ — Uč.: Torej si sam naredil nalogu? — Fr.: „Ne, on jo je naredil sam.“

(V k r ī m i.) Zdravnik: „Tu vam predstavim najstarejšega moža v našem mestu, star je 80 let in po poklicu je dimnikar. — Novo došli gospod: „Ni čudo, prekajeno meso se vedno najdalje ohrani.“

Književnost.

Malo življenje. Povest. Spisal dr. Fr. Detela. Ljubljana. Založila Katoliška Buvarna. Stane broširano 1 K, vezano 1.90 K. Navedeno povest prav toplo priporočamo bračnemu društvom in vsem Slovencem. Ocene povesti ne pišemo, ker kdo bo ocenjeval dela tako proslugela slovenskega pisatelja, kaoršen je dr. Detela. Vse popolno: tehnika, slog, vsaka oseba in slika na svojem mestu, jezik lep, poljuden. Pisatelj spada med najboljše slovenske pisatelje in se delo priporoča samoposebi.

Izdal je osem napevov k blagoslovu za mešane zbole g. Karol Bervar, organist v Celju. Pesmi so lahke in melodične. Dobe se pri skladatelju v Celju, partitura 1 K, 4 glasovi v 2 komadih 1 K. Prodaja jih tudi Katoliška Buvarna v Ljubljani. G. Karol Bervar prodaja tudi: 3 božične pesmi in 5 Tantum ergo.

§ Dom in Svet je najboljše in najsprednejše urejvan ilustriran leposlovn list. Prva številka za 1. 1908, ki je ravno kar izšla, kaže na prvi mah spremstvo urednikovo, ki si zbere okoli sebe najpoljudnejše slovenske pisatelje. Imena

pisateljev in pesnikov dr. Fr. Detele, Finžgarja, Cukarja in Silvina Sardenka in Medveda, jamčijo čitateljem nijlepše zabavno in poučno berilo. List, ki stane samo 10 K, najtopleje priporočamo, zlasti ker se obeta, da se bodo vse mnogo na stajerske razmere, kakor je to že storil v zadnjih treh številkah. Zlasti moramo občudovati prekrasne slike. Slika „Sveta družina“ se da uporabi za najlepšo stensko podobo. Lepe so tudi krajevne slike. Na čelu je Vidovikova podoba z gesmom: „Napoleon reče: Ilirija vstan!“ in „Slovenec, tvoja zemlja je zdrava.“ Listu želimo kar največ naročnikov tudi iz stajerske!

Najnovejše novice.

Volilna borba.

Konjice. (Brzjavno poročilo.) Volilni shod v Konjicah dne 1. januarja krasno uspel. Kandidat Slovenske kmečke zveze Alojzij Ter glav in soglasno in z navdušenjem sprejet.

Laški trg. (Brzjavno poročilo.) Shod liberalne stranke ponesrečil. Zdolsek propadel. Vse za Ter glava. Poročilo sledi.

Celje. Pri deželnozborskih volitvah l. 1902. je Zdolsek bil kandidat tudi nemškutarjev proti dr. I. Dečku. Vlovil je samo 51 glasov. In ta mož bi naj bi sedaj „naroden“ kandidat? „Domovina“ je takrat pisala kot naroden list proti Zdolšku.

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Dne 20. m. m. je umrl vrl naroden in veren mož S. Firbas iz Bišeckega vrha. Bil je skozi 35 let cerkvnik ter služil trem župnikom. Zapustil je ženo in dva otroka; eden študira na mariborski gimnaziji. Pogreba se je udeležilo nad 500 faranov, dokaz, kako priljubljen je rajni bil. N. v. m. p.!

Zadružni tečaj v Mariboru. Vsem udeležencem tečaja, ki so prosili podpore, so se poslala pismena obvestila in določila prenocišča, kamor se naj podajo, ko pridejo v Maribor. Ostalim udeležencem, katere pošlje kaka posojilnica, oziroma gredo v tečaj na lastne stroške, naznanjam, da še je v gostilni „Zum goldenen Ross“ (Viktringhoftasse) nekaj prenocišč na razpolago.

Vesela vest. Zadnje dni smo dobili iz nekaterih župnih po 50 novih naročnikov, iz ene celo 100. Prisrčna hvala našim agitatorjem! Na Sv. Treh kraljev dan še enkrat na agitacijsko delo!

Bračno društvo pri Sv. Križu na Murskem polju ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 5. prosinca 1908 ob 3. uri popoldne v Šoli.

Listnica uredništva.

Podljubelj: Prehud napad, nevarno! Pozdrav! — Sv. Andraž v Slov. goricah: Hvala za pojasmila, toda za list preosebno. Pozdravljeni. — Loče: Najboljše, da take reči med seboj rešite doma. Pozdrave!

Loterijske številke.

Dne 28. decembra 1907.

Gradec	39	22	63	81	18
Dunaj	24	89	76	32	13

Naznanilo. Stajerski deželni zbor bo tudi v letu 1908 pridel viničarske tečaje, na katerih se bodo temeljito izobrazili preddelavci in viničarji za amerikanske nasade in sadosnike. Ti tečaji se bodo vršili na: 1. deželni viničarski Šoli v Silberbergu pri Lipnici, 2. deželni sadjarski Šoli v vinarski Šoli v Mariboru, 3. deželni viničarski Šoli v Gornji Radgoni, 4. deželni viničarski Šoli v Ljutomeru in 5. deželni viničarski Šoli v Skalcah pri Konjicah.

Tečaji se začnejo 15. februarja in končajo 1. decembra 1908. Sprejelo se bode v Mariboru 14, v Silberbergu 24, v Gornji Radgoni 16, v Ljutomeru 12, v Skalcah 12 posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobijo v omenjenih zavodih prostost stanovanje, hrano, in mesečno 8 K plače.

Izobrazba na teh tečajih je v prvi vrsti praktična in le toliko teoretična, kolikor je potrebno za preddelavce in samostojne viničarje. Po sklepnu tečaja dobi vsak udelež

MALA OZNANILA.

Vseka beseda stane 2 vin.

Ti iznati se splošno samo proti predplačilu — Pri vira anjih
na upravnistvo se mora priložiti znak za odgovor.

Arindirano posestvo v Jarenini z gospodarskim poslopjem vse z opoko krito, njiva, lep sadenosnik in studenec. Na zelo prijaznem kraju, 5 minut od cerkve. Več se izve pri Antonu Pavalem mizariju v Jarenini.

Štampilje
iz kavčnika, modelle za predstiskanje, izdeluje po cenci Karol Kerner, zlatar in graver v Mariboru, Gosposka ulica štev. 16.

Vhod: Webergasse 8.

Star srebrn denar kakor n. pr. tollarje Marije Teresije, križnike i. t. d. kupuje A. Klemenc v Mariboru.

Uržala za časopise priporoča sl. društva v vseh velikosti P. Koštič v Celju.

343

Stolne ure,
najnovejše in najboljše konstrukcije z večletno garancijo priporoča I. Berthold v Ernovžu (Ehrenhausen), tovarna za stolne ure z električno strojno močjo. Dosedaj izdelal 300 ur!

780 10—5

Bva potovalec zavarovalne stroke se sprejmeta takoj za eno domačo zavarovalnico. Izurenji v tej stroki, imajo prednost. Deposi se naj posilajo na uredništvo tega lista pod „Potovalec 155“. 814 8—2

Pismonega se sprejme na c. kr. posti na Cveni. 806 8—2

Gospodinja se sprejme na posestvu zavoda Marijinih bratov, Gradec, Kirchengasse št. 1., mora svinjorejo dobro razumeti in znati oskrbiti, za 5—6 oseb drutine kuhati navadno hrano; spričevalo po župnika pridjeti; 16—18 K mesne plače. 815 8—2

Izvestna slivovka liter po 1 gld. 12 kr. in vinska droženka se prodaja samo na domu pri g. Jerič v Karčovini štev. 126 pri Mariboru. 816 5—2

Prodaja tako dobrodoča trgovina z mešanim blagom v mestu na Spodnjem Štajerskem pod ugodnimi pogoji. Naslov pove uredništvo. 817 8—2

Mizarskega učenca sprejme takoj mizar Nikolaj Benčič Tegethoffova cesta 44. Maribor. 835 8—1

Za svojo se želi vzeti dekllico kahih 14 let star. Kdo? se izve pri upravnistvu. 836 2—1

Ženitbena ponudba. Obrotnik na deželi, 25 let star, tudi z nekaj posestvom v vrednosti 12.000 K, se želi poročiti z dekllico, ki bi imela okoli 4000 kron denarja. Resne ponudbe naj se posiljejo če mogoče tudi s sliko na „Konrad“ posta restante, pošta Sv. Križ pri Ljutomeru. 838 2—2

Posestvo, 40 oralov, blizu Maribora, 2 habi, lepe njive, travniki in gozd, pod ugodnimi pogoji prda Vil. Suppanz, Maribor, Bančalarigasse 4. 826 2—2

Voščene sveče
priporoča za svečnico Jožef Dufek leetar in svečar v Mariboru. 4 4—1

Bukove klade
6 m dolge, 40—55 m premera pri vrhu, kupi po ugodni ceni M. Grizold, Rače pri Mariboru. 00 0—0

Resnična ženitna ponudba. Skrben in pošten mladenič, 26 let star, ki ima 7300 K, se želi pričeniti k nevesti, katera bi imela lastno kako večje kmečko posestvo. Ponudbe je poslati kako hitro mogoče na naslov Poste restante „Miroslav“, pošta Radenci. Štajersko.

Harmonij, dobre shranjen in ameriško izdelan je naprodaj za 20 K v župništu Sv. Jakob Slovenski. Kje, pove uprav. 10 2—1

Pozor,
kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je iznajti najboljše sredstvo za rast las, t. j.

Kapitor št. II.

Isti deluje, da postanejo lassi gasti, dolgi in odstranjuje prhljaj (huskine) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: eden lonček 8 K 60 v, dva lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitev naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišič, lekarin, Pakrac, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem.

780 10—5

Galošne,

prave ruske s znamko

„Zvezda Provodnik“

priporoča

P. Kostič

v Celju. 789 (1)

Lepo posestvo, 10 minut od neke cerkve, obstoječe iz travnikov, njiv, gozdov in zelo lepih sadnoscov, ki je takoj na prodaj. Prodaja se skupno ali pa tudi posamezni kosi. Kje? se izve v gostilni „Rojko“ Sv. Trojica v Sl. Goricih 44. 830 8—2

Služba organista in cerkovnika je razpisana do 15. januarja 1908 pri dekaniji in nadžupniški cerkvi sv. Jurija v Rogatcu. Prosici se naj predstavijo osebno pri cerkvenem predstojništvu:

656

Hlapec se sprejme, priden in poshen za govejo živin; letno plačilo 100 K in potrebno obuvalo. Franc Plateis, posnetnik na Ročici, pošta Sv. Jakob v Slov. gor.

831 8—2

Vinogradnikom naznam, da imam 50-tisoč cepljenih trt na prodaj in sicer vrste: Mosler na Portalis 10.000 Burgunder, v. Portalis 10.000, laški Rizling Portalis 10.000, Silvaner Portalis 10.000, Gutedel, v. P. 5.000, Muškat Portalis 5.000; trte so dobro zaražene in vkoreninjene. Cena 100 komadov 15 K in korenaki so tudi Rip.-Portalis, stanje 100 komadov 8 K. Kupci se naj blagovoljno oglašati dokler je kaj zaloge. Ivan Verjak, posnetnik in trtar, Šp. Breg. Ptuj. 1 8—1

Prada se nova hiša 2 sobi, 2 kuhinji, vrt, v Pobrežju štev. 276. Vpraša se pri lastniku. 21 2—1

Krejski pomočnik se tako sprejme v delo sejensko in narocilno. Jožef Verdnik, kroj. mojster v Sl. Bistrici. 5 1—1

Kupim hišo pripravno za trgovino blizu cerkve. Naslov pove upravnistvo. 2 8—1

Kupim 20.000 klučev od Rip.-Port. I. vrste, za cepjenje sposobne, na spomlad. Ponudbe sprejemem že sedaj, naj se namani cena in število imajočega rožja. Jernej Mikolič, Žetale pri Rogatu. 17 1—1

Preda se vseled pomanjkanja zdravja pol ure do črničke cerke poseste srednje velikosti z gospodarskim poslopjem, vinogradom, sadnoscov, njivami, travniki in gozdji. Kje, pove uprav. 9 8—1

14 1—1

15 1—1

16 1—1

17 1—1

18 1—1

19 1—1

20 1—1

21 1—1

22 1—1

23 1—1

24 1—1

25 1—1

26 1—1

27 1—1

28 1—1

29 1—1

30 1—1

31 1—1

32 1—1

33 1—1

34 1—1

35 1—1

36 1—1

37 1—1

38 1—1

39 1—1

40 1—1

41 1—1

42 1—1

43 1—1

44 1—1

45 1—1

46 1—1

47 1—1

48 1—1

49 1—1

50 1—1

51 1—1

52 1—1

53 1—1

54 1—1

55 1—1

56 1—1

57 1—1

58 1—1

59 1—1

60 1—1

61 1—1

62 1—1

63 1—1

64 1—1

65 1—1

66 1—1

67 1—1

68 1—1

69 1—1

70 1—1

71 1—1

72 1—1

73 1—1

74 1—1

75 1—1

76 1—1

77 1—1

78 1—1

79 1—1

80 1—1

81 1—1

82 1—1

83 1—1

84 1—1

85 1—1

86 1—1

87 1—1

88 1—1

89 1—1

90 1—1

91 1—1

92 1—1

93 1—1

94 1—1

95 1—1

96 1—1

97 1—1

98 1—1

99 1—1

100 1—1

101 1—1

102 1—1

103 1—1

104 1—1

105 1—1

106 1—1

</div

RAZPIS CERKVENE ZGRADBE.

Razpisuje se zmanjševalna dražba za zgradbo nove župnijske cerkve v Dolu pri Hrastniku na dan 8. prosinca 1908 in sicer ob 9. uri dopoldne v župnišču v Dolu.

Načrti, proračun in stavbeni pogoji so na ogled v župnijski pisarni v Dolu od 23. decembra 1907 nadalje. Od dala se bodo le posamezna dela, ako bodo okoliščine le količaj ugodne, in sicer so proračunjena: 1. Dninarska in zidarska dela na 70.847.51 K; 2. tesarska dela na 6.524 K 74 v; 3. krovска dela na 1000 K; 4. kamnoščeka dela na 5864 K; 5. kleparska dela na 2145.64 K; 6. podobarska dela na 2460 K; 7. strelvodna dela na 450 K; 8. mizarska, ključavnica, steklarska in barbarska dela na 8363 K; 9. tlakarska dela na 3836 K. Skupaj 101.490.89 K.

Cerkveno-stavbeni odbor v Dolu dne 23. dec. 1907.

Anton Vternik,
župnik in načelnik stavbenega odbora.

3 2-1

Vabilo

na

občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Dolu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, kateri se vrši v četrtek, dne 9. prosinca 1908 ob 3. uri popoldne v lastni pisarni.

18 1 - 1

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva. — 2. Potrjenje letnega računa. — 3. Razdelitev čistega dobička. — 4. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika. — 5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Naznanilo preselitve.

Uljudno naznanjam svojimi cenjenim odjemalcem, da sem se preselil s svojo mizarsko obrto in izdelovalnico najboljših, na Avstro-Ogrskem patentiranih ledeni omar.

• VIKTRINGHOE ULICO ST. 13

in prošim p. n. plemstvo, duhovništvo, češke šolske sestre, p. n. pivovarnarje, hotelirje, gostilničarje in cenj. občinstvo, da mi izkaže tudi na novem prostoru svoje cenjeno zaupanje.

• odličnim spoštovanjem se priporoča udani

Jan. Andr. Majcen,
mizarski izdelovalec ledeni omar v Mariboru.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo posluje od 1. septembra 1907 v svoji uradnici

na Glavnem trgu hiš. št. 5, I. nadstr.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega če tudi ni ud zadruge in se obrestujejo s $4\frac{1}{2}\%$, obrestni. Obresti se pripisajo h kapitalu koncem vsakega leta in se obrestujejo potem enako glavnici. Rentni davek plača zadruga sama in ga ne zaračuni vložnikom, tako da ti dobijo od vsakih vloženih 100 K glavnice polnih 4 K 50 v obresti.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se na obrestih kaj zgubilo.

Posojila se dajejo le članom, ki pristopijo k zadruzi z deležom po 2 K, kateri je njihova last, in sicer na vknjižbo pri posestvih proti 5% in $5\frac{1}{2}\%$ in na osebni kredit proti 6% obrestovanju. Nadalje se izposojuje denar na zastavo vrednostnih papirjev, zlatnine, srebrnine itd. Drogove pri drugih denarnih zavodih prevzame zadruga v svojo last in jih prenese na svoje ime (konvertira) proti povrnitvi gotovih izdatkov, ki pa nikdar ne presegajo zneska 8 K.

V pisarni se sprejemajo vse tozadovne prošnje in se brezplačno in hitro rešujejo. Uradni dan je vsak torek in petek od 8. do 12. ure dopoldne. Pojasnila glede posojil in drugih denarnih operacij pa se dajejo vsak dan razun nedelje med navadnimi uradnimi urami, t. j. od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne. Za pismena pojasnila naj se priloži v znakih 20 v za navadno, ozir. 45 v za priporočeno pismo. **Poštne hranilnice čekovno št. 92.595; položnice za poštno hranilnico so na razpolago.**

Načelstvo: Anton Cestnik, profesor v Celju, načelnik; Ivan Fon, profesor v Celju, prvi načelnikov namestnik; Franc Samec, posetnik in gostilnicar na Ložnici pri Celju, drugi načelnikov namestnik, Jožef Kat, veleposestnik v Bukovemlaku št. 84; Ivan Karba, posetnik v Gaberju pri Celju, Franc Kmeč, hišni posestnik v Celju, Peter Kostič, trgovec v Celju, Karol Koželj, posestnik v Bukovemlaku št. 2, Franc Lipovšek, veleposestnik v Medlogu št. 2, Jožef Rebov, posetnik v Cetu št. 9; pri Teharjah odborniki.

Nadzorstvo: Mil. gosp. Franc Ogradi, opat v Celju, gg. dr. Ivan Benkovič odvetnik v Brežicah, dr. Lavoslav Gregorec, kanonik pri Novicervki, dr. Ludovik Filipič, odvetnik v Celju, Matevž Glinšek, veleposestnik in župan na Gornji Huidinji, Franc Niderfer, v Vrbju pri Žalcu, Franc Zdolšek, župnik pri Sv. Juriju ob Taboru.

Podpirajte le narodne trgovce in obrtnike!

M. E. Šepc : Maribor

Grajski trg trgovina s manufakturnim : platnenim : suknem : ter konfekcijskim blagom : priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko izbiro po najnižji ceni :

Svoji k svojim!

Nova trgovina

F. Bureš, upar, očalar in zlatar

v Mariboru : Tegethoffova cesta št. 33,

priporoča slavnemu občinstvu sveje begato zaledo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnegledov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let. Vsi popravki se tečno in hitro izvršijo.

„CROATIA“

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana ed občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepliti po blišku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mlino itd. ter premičnine, kakor hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovini itd. po ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Pedrušica „CROATIA“ v Trstu, Corno št. 1.

M. Berdajs

Maribor !
Sofijin trg

Pohištvo !

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otroče postelje ter ogledala po najnižji ceni.

Franc Pieteršek, Maribor
Koroška cesta št. 10.

Pozor! kupovalci!

„Pri sv. Jožefu“

Jožef Ulaga v Mariboru

Tegethoffova cesta št. 21

priporoča svojo veliko in najnovješo zalogo manufakturnega blaga, kakor velika izber volnene obleke za jesen in zimo po nizki ceni, kakor tudi velikanska zaloga spletih in dragih raznovrstnih robcev. Dalje priporoča tudi kako dobro modno suknjo za moške obleke. Vsakovrstne preproge, odeje in rjuhe, platno za perilo, možke in ženske srajce, ter sploh vse najrazličnejše perile. Vse po najnižji ceni!

Vsled ugodnega nakupa blaga mi je mogoče prodajati blago 10 %cenejše kakor drugod.

Tovarna za glinske izdelke

v Račju

izdeluje s parnimi stroji iz najboljše, večkrat premlete gline prizbrane najboljše izdelke, kakor patentovano zarezno in vsakovrstno drugo strešno opeko, opeko za zid, za oboke, dimnike, rekontra-opeke, plošče za tlak, lončene cevi itd. po najnižji ceni.

Zalogu tudi v Mariboru, Cesarska cesta, pri kamenarju A. Glaser-ju.

NEVESTE

in ženini kupuje najlepše in najcenejše obleke v

TRGOVSKI HIŠI

R. STERMECKI
Celje.

Narodna gostilna

Pri pošti

Maribor, Tegethoffova cesta 49
priporoča vedno sveže pivo, izvrstna domaća vina ter mrzle in tople jedi.

Mar. Meden.

Kapljice za želodčni krč : Stane ena steklenica 50 vinarjev.

Žganje proti trganju : Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zglobih in udih. Cena 1 K.

F. Prull : mestna lekarna pri c. kr. orlu

Maribor, Glavni trg št. 15.

ISVOJI K SVOJIM !

R. Salmič, Celje

Narodni dom.

Največji in najcenejši eksport. ur — srebrne, zlatne in optičnih predmetov. : Naročite najnovejši cenik brezplačno.

trgovina s špecerijskim blagom in semenl : priporoča la BARTHELNOVO apno za poklajo : brasne in mlinske kamne vsake velikosti!

Kupuje lepo pšenico po najvišji ceni !

